

Cesta do Vojslavic a zase zpátky

Nápad (Prolog)

Léto neléto, pracovat se musí. Ve městě stačí prodávat obarvenou vodu a turisté se můžou umlátit, vesnice bez přítomnosti na mapě je na brigády skoupá. Vedro nedovolí cizákům ani chůze a poslední pořádnou hospodu najdeš až v Krasnystavu.

Osmdesátiletý Jakub s kámošem Josefem Pačenkem trávili červen tradičně – mezinárodním obchodem. Ve stínu zrezavělého kaštanu seděli u staré školní lavice a prodávali Jakubovu lavorovici projíždějícím Ukrajincům. Tvořila se maličká fronta, jen tři bílé dodávky. Vedro bylo takové, že už nebylo cítit ani Josefový ponožky

Kolem proběhl pes Pershing, pojmenovaný podle Reaganových raket, a také tak starý. Jakub dostal chuť na šašlik.

„Tý, kam pojedeme letos na prázdniny?“ zeptal se kámoše líně Jakub. Zahálčivé léto mu zjevně vyhovovalo. Poslední dovolená, spojená s provozováním hotelu u loupežníka, dopadla výborně, nepočítáme-li fakt, že hosté se i s hotelem propadli do pekla, zmizel soudek nejlepší pálenky, několik policistů se zbláznilo a v Uhaních už nechtějí o turistech ani slyšet.

„Kam bychom jezdili, zábava bude doma.“ Realistický páleník Josef si pro Ukrajincův klid lokl z právě prodaného kanystru na důkaz neškodnosti produktu a dodal: „Napišeme žádost a Evropská unie nám pošle peníze na mejdan.“

„Neměl bys tak chlastat, Jožko. Nějaké Evropě jsme ukradení a krom toho nechci, aby mi vtrhli do chalupy s těmi svými normami,“ nevěří Jakub.

„Vnučka mi vyprávěla, že napsali žádost na podporu jakési přednášky o broucích nebo co, a pak za ty prachy jela s partou do Holandska,“ pochlubil se šikovnou rodinou Josef.

„A o co budeme žádat? Na Vojslavice kašlou i v Chelmu, tak proč v Bruselu by...“

Jakub nedokončil větu. Z nudy ho napadlo opustit astrální tělo a podívat se na budoucí mejdan. Zprvu neviděl nic, obec byla jako vždy spořádaná a ospalá. Pak uviděl na fotbalovém hřišti tančit polonahou Ukrajinku v oranžových kalhotách, opodál na kopci vyrostl hrad ze dřevěných klád, na zastávce poprvé za její existenci vystupovali z autobusu cizí lidé a škola hučela přednáškami o čarodějnictví. Napřed nechápal, co to jeho kámoš vlastně vymyslel – pak ale zalétl před obchod a na plakátě vyvedeném ve řvavých barvách četl: „Dny Jakuba Vandrovce, Vojslavice, 7.-9. července.“ I přes svou ješitnost byl v šoku a z úst mu vypadla ukořistěná cigareta. Nedostatek nikotinu ho dostal zpět do reality. Tahle budoucnost se mu zamlouvala.

„Jožko, když tu žádost napíšeme hned, odnese ji Marika na poštu až do Lublinu!“ Klisna Marika, pasoucí se poklidně opodál u hasičárny, to uslyšela a s povzdechem šla hledat vydatnější pastvu. Osmdesát kilometrů není maličkost, a i když poběží sama, budou jí u přepážky dělat problémy s razítkem. Jednou zkoušela Jakuba přemluvit, aby ji příležitostně proměňoval v poštovního holuba, ale nepochodila. Jakub se bál, že by ho ožralého holub neodtáhl do chalupy.

„Jožko, když tu žádost napíšeme hned, odnese ji Marika na poštu až do Lublinu!“ Klisna Marika, pasoucí se poklidně opodál u hasičárny, to uslyšela a s povzdechem šla hledat vydatnější pastvu. Osmdesát kilometrů není maličkost, a i když poběží sama, budou jí u přepážky dělat problémy s razítkem. Jednou zkoušela Jakuba přemluvit, aby ji příležitostně proměňoval v poštovního holuba, ale nepochodila. Jakub se bál, že by ho ožralého holub neodtáhl do chalupy.

Oba kámoši zrušili stánek a na oslavu nápadu s mejdanem se velkomyslně shodli, že Pershinga ušetří i tentokrát. Ostatně, v ledničce má Jakub ještě půlku vlašáka.

Pokr. na str. 5

OBSAH

Cesta do Vojslavic a zase zpátky	1	Pohoda	16
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Z deníku BB (část šestá) – Malá	
Parcon – Taurcon	2	londýnská komparativní studie	17
Hvězdný bulvár	3	Časem s vědou – matfyzácký červenec	17
Nehvězdný nebulvár čili především SF	6	Osobnosti, které změnilý náš svět	17
Jak přežít TATRACON 2006	7	Divoká jízda	18
Civilizační šok: Vyprávění pojaté jako		DOGMA	19
příručka pro potenciální emigranty	10	Superman se vrací	19
Moje veselé historky z vojny aneb		Vyhlášení Ceny Karla Čapka	20
proč si myslím, že by měla být povinná		Ještě Parcon 2006	20
vojenská služba	13	SlavCon 2006	20

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu

Horka skončila, začalo přšet, nejvyšší čas vydat prázdninový cestovatelský speciál. O prázdninách a v létě vůbec se víc cestuje a méně čte (jak potvrzuje nářek, který během veder slyšíte ze dveří hnihupectví), ono tuším stejně nic světoborného nevyšlo, doufám, že tato větička nebude interpretována jako další ostouzení českých autorů. Aby nebyl nikdo diskriminován a dodrželi jsme relaxační ráz čísla, i naše jediná recenze (na sbírku erotických povídek *Divoká jízda*) se žánru dotýká snad jen tím, že ji sestavil Ivan Adamovič a přispěla do ní Eva Hauserová a Honza Poláček.

Takže dále přinášíme kompozičně pororuhodný popis cesty za Jakubem Vandrovcem do Vojslavic a Starého Majdanu, dlužno připomenout, že ji nepodnikl jen Ahtisaari, ale i Jolana a Laskonka „Laski“ s přítelem, v tuto chvíli již možná i manželem, redakce preventivně blahopřeje.

Leonid Křížek přispěl povídáním o tom, jak hájí tábor míru a socialismu (kupodivu u stejného útvaru kde i já v roce 1980), v úvodu píše, že jsem jej k tomu vyzval (tedy k napsání článku, nikoli k vojenské službě), já mám sice za to, že jsem žadonil o *Jak jsem ke SF přišel*, ale připadá mi zajímavé i to, co jsem dostal, takže se s vámi podělím. Vy to ale děti doma nezkoušejte, nebo jinak: Co je dovoleno Jovovi, není...

Jana Šturmová, která přežila týdenní Festival fantazie, se vrátila z rovněž týdenního Tatraconu a i o něm nám podala zprávu. Mám za to, že je jediným fanouškem, který se v tomto rozsahu zúčastnil obou akcí.

K Festivalu fantazie se ještě vrací spokojená Anna Šochová.

Po drobných peripetiích, které tak nějak k venkovskému životu patří, se nám vrátí i Nehvězdný nebulvár, takže teď máme Ameriku i Krásnou Ves v jednom čísle.

Do diskuse o Akademii, kterou v čísle 6/6 otevřel Jirka Popiolek, přispěl Jirka W. Procházka, doufám, že toto číslo dostanete ještě včas před Parconem, na kterém v sobotu 2. 9. začne v 17.00 Valná hromada Akademie.

Nashledanou na Parconu.

Zdeněk Rampas

Parcon - Taurcon

Od 1. do 3. září se stanou Neratovice místem tradičního mezinárodního setkání fanoušků fantastiky s názvem Parcon. První ročník této akce se uskutečnil už v roce 1982 a od té doby se stal tzv. výkladní skříňí organizace s názvem Československý fandom, která se na pořádání vždy podílí. Parcon je také místem, kde je vyhledávána nejprestižnější literární soutěž v oblasti fantastiky - Cena Karla Čapka.

Letos se Parcon poprvé odehraje v Neratovicích. Potkáte na něm nejen špičky českého sci-fi a fantasy dění jako Ondřeje Neffa, Františku Vrbenskou, Jana Kantůrka a Leonarda Medka, ale účast přislíbili i spisovatelé zahraniční. V Neratovicích se můžete setkat s Ianem R. MacLeodem, jemuž u nás vyšel úspěšný román *Světlověk*. Dále svou účast přislíbila mladičká australská spisovatelka Kirsten J. Bishopová, která je ve světě označována za objev posledního roku a je mimo jiné nominována na cenu Johna W. Campbella. Její kniha s názvem *Vryté město* (která byla nominována na prestižní World Fantasy Award) bude mít křest právě na neratovickém Parconu.

To jsou však pochopitelně jen třešničky na obrovském dortu jménem Parcon. Čekají na vás desítky hodin přednášek (hlavními tématy jsou letos válečnictví a městská fantasy), workshopů, doprovodných akcí včetně šermířů a v místním kině i promítání žánrových filmů, které takhle pohromadě máte možnost vidět jen málokde. Vypravte se za fantastikou 1.-3. 9. 2006 do Neratovic a určitě nebudete litovat.

Oficiální stránka: <http://parcon.avari.cz/>

Za organizátory tiskový mluvka Richard Klíčnick

interkom

**INFORMAČNÍ SERVIS
ČESKOSLOVENSKEHO
FANDOMU**

číslo 8/2006(231)

Adresa redakce:

INTERKOM

Letecká 6,

161 00 Praha 6, ČR

tel.: pozor změna, sloučen s faxem

v prac. době +420 224 239 645

tel., fax: +420 233 313 093

e-mail: ram@apro.cz

<http://ikarie.cz/interkom>

<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Mgr. Richard Klíčnick

S korekturami pomohla Michaela a

Jan Vaněk jr.

Autoři tohoto čísla:

Ahtisaari, Libuše Čermáková,

Martin Gilar, Filip Gotfrid,

František Houdek, Richard Klíčnick,

Jarek Kopeček, Leonid Křížek,

Daniela Kovářová, Marvin,

Roman Paulík, Jana Šturmová,

Zdeněk Rampas,

Anna Šochová

Sponzoři tohoto čísla

Jirka Doležal

Vychází nepravidelně.

Uzávěrka tohoto čísla

byla dne 13. 8. 2006

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze

© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto (a ne zcela pochopeno) na FF

Fan A: Přijel jsem do Chotěboře s devíti stovkami, jsem tu dva dny a obávám se, že se s tolika nevrátím.

Fan B: A kolik máš dnes?

Fan A: Patnáct stovek.

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

■ **15. července** jsme navštívili výstavu *To tu ještě nebylo aneb Víte či nevíte, k čemu co sloužilo?* (Moravské zemské muzeum – oddělení Dětské muzeum). Vyřadili jsme si na kvízech, u mnoha exponátů jsme dokonce byli i za pamětníky. Po náročných intelektuálních výkonech jsme se šli občerstvit barevnými koktejly do Air café. Došlo i na místně nejpoblábnější nealko limonádu: kaštanovo-banánovou.

■ **17. července** jsme zhlédli film *Auta*. Když jsem někdy loni viděl první upoutávku, tak mi připadala velmi dětská a docela jsem se obával výsledku, ale Pixar snad ani špatné filmy neumí. Měl jsem z toho dobrý pocit – jako tornádo na Manhattanu.

Marvin

● **17. července** jsme se sešli poprvé po FF v RUR. Filip nabízí vlastnoušně odposlechnuto na FF, viz výše.

Jana a Jitka přinesly fotky, tak jsem si alespoň udělal představu o tom, co se událo po našem odjezdu. Víc v Janině reportáži v minulém čísle IK.

● **19. července** ve středu v Krakatitu „genetický inženýr“ Jarda Mach „přednáší“ o jedlých olejích a pokrmových tucích a dalších zdravotních rizicích stravování. Zjišťuji, že je to velký fan-ka klasické SF s docela dobrým přehledem. Stálo to za cestu, kterou jsme s Michaelou podnikli rozpáleným autobusem až z Ruzyně.

● **20. července** v Krakatitu rozebírají Franta Novotný s Honzou Pavlíkem třetí díl *Valhaly*. Honza po celonočním čtení přišel se seznamem nesrovnalostí s ostatními díly knihy, která vznikala snad patnáct let.

● **22. července** odpoledne nás vyzvedl Ivan Kmínek a vydali jsme se do Úžic ke Klímovým. Ivanovi se to moc nehodilo, ale když nám to slíbil, musel se jet bavit, i kdyby se mu nechtělo, za což má ale naše díky, protože při představě, jak v tom vedru v MHD vlečeme meloun, mi nebylo nejlépe.

Trochu jsme zakufrovali, značení prošlo nějakým podivným vývojem, ale po osmi km jsme našli způsob, jak se vrátit, Ivan redefinoval naši cestu jako poznávací výpravu Mělnickem a okolím.

Tak se stalo, že jsme dorazili jako poslední, okolo stolu vedle Martina, Vilmy a jejich dvou starších dcer seděli ještě Viktor (bez Haničky), Bidlo, Honza Vaněk jr. a Pavel Kočička, známý hlavně v blogerské a typografické komunitě, a kompletní rodina Tomáše Kohla (tj. manželka a syn Tomík, to už je malý gentleman, asi jsem ho neviděl déle, než se mi zdá možné). Když zrovna Bidlo nemluvil o poměrech na katedře japanistiky, vptali jsme se Vilmy, jak je daleko její román, Pavel Kočička

s Viktorem si navzájem předávali zkušenosti o tom, jak jsou při každodenním soužití užitečné ženy (napadlo by tě někdy prostudovat celý ročník časopisu „Podlahy“?) Martin mluvil o neotřelých Buchananových myšlenkách, jež našel v jeho knize, kterou si dovezl ze Států. U nás známe jen levicovou kritiku globalizace, ale lze ji (alespoň v USA) považovat také za socialistické spiknutí Evropanů s cílem znesvobodnit americké soukromé podnikání.

Když Vilma odvezla Bidla do rachoty a Viktora údajně očekávat Haničku z její cestě na Slovensko, já s Michaelou a Honza Vaněk jsme se rozhodli u Klímů pobýt do neděle, což možná v tom vedru nebyl nejlepší nápad, Honza s Martinem brzy odpadli a Vilma musela tišit a uspávat potomstvo. Já, který obvykle řeším problém usínání tak, že omdlím únavou, jsem byl okolo půlnoci v den, kdy jsem se ani jednou nepodíval na monitor čerstvý a bez myšlenky na spánek. Ještě okolo druhé se to moc nezměnilo, ale pak jsem asi usnul, protože jsem okolo deváté vstal na vynikající rodinou snídaní, po které nás Martin hodil do Prahy.

● **23. července** se u mě na malé školení v CorelDRAW zastavil Dalibor Čáp. Jestli jsem mu to vysvětlil dobře, můžeme očekávat nové přírůstky v kartografii Ertaru.

■ **23. července** v neděli jsme navštívili s Marvinem ve dvou (Pet cosi píchlo a na Amise bylo pozdě) poslední film Terryho Gilliama *Krajina přílivu* (Tideland). Byl to opět film ze šilenějšího koutu duše pana Gilliama, u některých scén se mi začínalo dělat špatně (čímž nemám na mysli preparaci lidské mrtvolky), filmu se ovšem dařilo balancovat na hranici představitosti a úchylnosti a nepřekročit ji. Na to ovšem bude mít každý vlastní názor, rozhodně to není příběh pro všechny, jako bylo *Prokletí bratří Grimmů*. Docela rád jsem to další den spláchnul podruhé zhlédnutými *Auty* od Pixaru.

Miles

● **24. července** jsme v pravé poledne s Michaelou a Egonem Čiernym a Pavlem Weiglem dorazili do Karolina na promoci Richarda Klíčnicka. Horko bylo příšerné, hádal jsem, že pedel má pod talárem jen pirsing. :-). Děkan měl dlouhou řeč, kterou začal z gruntu od Karla IV., Michaela soudila, že se v tom projevuje jako pravý pedagog, já s ní souhlasil, ale jsem šel dále a usoudil, že se chopil poslední příležitosti, jak svým studentům dostat něco do hlavy.

Když bylo vše za námi i nimi, sešli jsme se s Richardem a Klíčnickovými na nádvoří, objevil se tam ještě Honza Kantůrek a Hanička Janišová, opravdu mohu dosvědčit, přišla a dokonce bez Viktora. Kdybych chtěl pokračovat v konspiračních teoriích, mohl bych uvažovat, zda se za ní Viktor jen neprestrojil, ale na to jí to příliš slušelo.

Egon dal paní Klíčnickové jménem KJV (a možná i fandomu) kytici s tím, že Richardovy úspěchy jsou z velké části její zásluha, já si myslím, že si jí zasloužila už za projevenou trpělivost.

V podvečer jsem zamířil do „příjemné“ vyhřátého RUR. Nejprve jsme se domluvili, že příští týden raději u nás (v redakci IK), ale pak se zjistilo, že 1. Bí a Eva v pondělí chodí na břišní tanec, 2. Jana bude na Tatraconu a 3. Jitka v Anglii. Při představě, že bychom byli ponecháni sami sobě, jsme večírek raději odtroubili.

● **28. července** jsme uspořádali malou rozlúčko-narozeninovou párty pro Čermákoví, Peťu Pavelka (dodatečně blahopřejeme ke kulatinám), Talašovi (odjíždí na Tatracon) a pro Jitku B., odjíždí konečně na měsíc do Anglie (nebo GB?).

Vše jsme měli nachystáno pro obvyklé parno, slunečníky, ledové obklady, zmrzlinu, meloun a tak, ale když jako první dorazil Robert Rameš s Jitkou, začalo pršet a už to vypadalo, že budeme sedět v domě, nicméně než dorazili ostatní, vyčasilo se a stačilo jen trochu otřít zahradní nábytek.

Grilování, které podle původního plánu mělo být jen doplňkové, docela přišlo k duhu, Honza Vaněk je scifisticky ozvláštnil syntetickou bílkovinou ve tvaru masa, jmenuje se to tuším Šmačik, okolo jedenácté se dokonce některá zimomřivá děvčata začala shánět po troše dalšího osacení.

Kulturním vrcholem posezení byla soutěž o nejkrásnější myšku, myšáka večera, kterou při návštěvě Finska pochytila Dana Čermáková.

■ **28. července** pořádal Whisky shop ve spolupráci s Cafe-Restaurantem Reduta ochutnávkou whisky. Tentokrát šlo o vzorky whisky z jedné z nejslavnějších pálenic – The Macallan z oblasti Speyside. Ochutnávalo se celkem pět vzorků, dva z různých nezávislých plnění a osmnáctiletá spolu se dvěma zástupci série připomínající 20. až 50. léta, konkrétně Thirties a Forties (a v chuti repliky se skutečně projevilo, jaký vliv měla španělská občanská válka a tedy nedostatek tradičních sudů po sherry). Pak už jen zbývalo zabalit láhev Laphroaigu a vyrazit na misi směr Tatracon. **Marvin**

● **30. července** programuji rychlejší převod Interkomu na web.

● **31. července** v RUR prohlížíme „novou“ Ikarii, až na obálku, kde je Sprpen místo 8/2006, se takřka celá vrátila k opuštěnému designu. Jen cena zůstala, jako by obsahovala všechny ty barevné přílohy, které do ní nanutili creatívci ze Stratosféry.

● **2. srpna** na Tatraconu se dnes nejspíš vaří guláš, ach jo.

● **3. srpna** V Krakatitu zavřeno, tak se jen scházím s JvJr., aby mi předal další dočtený kus Valhaly.

● **4. srpna** Viktor Janiš dočetl Poslední den Valhaly a je nadšen. Škoda, že už nevydržím číst tolik co on.

● **7. srpna** v RUR Honza Vaněk jr., potom co mi dal takřka dočtenou Valhalu 3 (probůh, teď vidím, že jsem sotva v polovině), poprvé uviděl staronovou Ikarii, vyl nad ní skoro stejně jako nad Kryptonomikonem. Ach jo.

Rozdal jsem nový Interkom, Honza Macháček se pokoušel zprovoznit vzpurnou tiskárnu, která funguje jen v přítomnosti Jirky Pavlovského, aby ne, ten jediný může dát svolení k nákupu jiné. Ostatní sledovali mangu na Honzově linuxovém notebooku nebo ochutnávali podivně želatinové bonbony smrtelně zelené barvy, které donesla Eva.

■ **7. srpna** byla nakonec zachována tradice a šel jsem i letos (s Pet a HT) na Noc flamenca. Kvůli počasí byl koncert přesunut ze Špilberku do sálu na Kounicově ulici. Jednalo se o soubor Compania flamenca Andaluz a oproti předchozím rokům zde byla taneční čísla u většiny skladeb, což mi vyhovuje víc než jen kytara a zpěv. Navíc byli všichni dost dobří. **Marvin**

● **8. srpna** čtu Valhalu a také znovu mail o Mlocích, které jsem marně sháněl v RUR, aha, mají být v Krakatitu.

● **8. srpna** jsem v metru potkal Vlada Říšu (zrovna pomáhal nějaké vodačce s pádly, on to asi nebude špatný člověk :-), popovídali jsme o (šest let) chystaném MaxiMegaMlokovi a dohodli se, že to hodíme na krk Jardovi Olšovi, který se před tímto projektem již roky skrývá v Africe. Tedy pokud vůbec kdy budeme mít nějakou vládu, která by ho mohla odvolat domů.

■ **9. srpna** se nikomu na Superman se vrací nechtělo, takže jsme toto filmové představení navštívili jen s Milesem. Měl jsem z toho poněkud smíšené pocity, asi už nejsem tak romantická duše a tak se zde střídaly pasáže, které u mě fungovaly s těmi druhými, naštěstí to bylo celkem vyrovnané a akce byla přiměřeně velkolepá. **Marvin**

● **9. srpna** jsem zašel do knihkupectví Netopejr poptat se, zda tam pro mě neleží pár Mloků 2006, bych je dopravil do Agentury ISBN (a přitom navštívil v Klementinu Sanču F). Zdvornilá a ochotná posádka bohužel nic nenašla, takže budu muset v Brně u Mirka Dvořáka (který již drahně let Mloka sází, tiskne a opatřuje obálkou) zjistit, u koho je jeho dopravce v pátek nechal. Když jsem pátral i nahore u Michell, začala se scházet středěční stolní společnost Jity S., na chvíli jsem si přisedl (správně bych měl jít domů a číst si Valhalu) a neodtrhl jsem se až v sedm, kdy nás začali vyhánět. Petr Brodský totiž věnoval velkou energii, aby přítomné ženské (Jana a Jita) stále neotevíraly nová témata, takže jsem zaslechl, občas i souvisle, ledacos zajímavého o Boženě Němcové, kovech s tvarovou pamětí, subjektivním vnímání času, mitochondriích, Thajcích atd.

● **10. srpna** jsem opět zašel do knihkupectví Netopejr, tentokrát jsem nezapomněl donést Interkom a stavít se u Karla Petříka. Nahore v patře se Tom Jirkovský a Martin Šust pokoušeli uspořádat křest a autogramiádu sympatickému Jeffovi VanderMeerovi. To není jednoduché nikdy, a když se nezačne v přesně stanovenou a veřejně ohlášenou minutu, tak je to skoro nemožné, neboť během minuty, kdy čekáte na poslední vzácné hosty, se vám ti doposud shromáždění rozutečou. Jen fotografové a já (vědom si svých presidentských závazků) jsme zůstali na místě, přesto že na mě vedle čekal Franta Novotný a Viktor Janiš, bychom dali řeč o Valhale.

Tu jsem dočetl před necelou půlhodinou a byl jsem trochu vyčerpaný, Viktor se obával, zda se mi ve tváři nezračí zklamání, ale takové dílo není možné zcela zhodnotit po prvním rychločtení. Na rozdíl od naší zábavné produkce (jež tvoří naprostou většinu původního českého sortimentu), kde jen několik věcí stojí za druhé čtení, Valhalu na jedno přečtení nemůže plně nepochopit nikdo. (Snad jen mezitím přibýví Honza Vaněk jr. :-). Mezitím dorazili Milan Fibiger a Staso Juhaňák, takže se hned začalo vymýšlet co, na obálku Valhaly 3.

Když Franta odešel, nahradila jej v našem kroužku Jolana a Richard Klíčnick, pokusili jsme se marně dohodnout na nějakém společenském životě po Parconu, ke konkrétním datům jsme se nedobrali. Když jsem se chystal k odchodu, zastavil mě Jaroušek Houdek a domluvili jsme, že se v příštím čísle můžete těšit na jeho recenzi. Na Jungmannově náměstí mě pak ještě pozdravila úžasná kolčava a chvíli mi trvalo, než mi došlo, že to byla Gudrun, která zřejmě vyrazila do nějaké vybrané společnosti. **Zdeněk Rampas**

Mission Possible

Půl třetí ráno, tma jako v ranci a dům pořád sálá denním vedrem. Místnost, kterou mi přidělili ke spánku, nemá žárovku, ale okno rozeznávám. Patnáct hodin za volantem a čtyři Perly se podepsaly na motorice, touha po vzduchu je ale mocná. Něco tu nehraje, svítím si mobilem. Vnitřní parapet i kliky jsou obaleny centimetrovou vrstvou much. Mrtvých. Přes hničící hmyz v dlani tlačím na předpotopní mechanismus a okno vypadává na dvůr. Do místnosti pomalu proudí po letech čerstvý vzduch. První noc ve Vojslavicích.

Ten pravý

Živím se hlavou a slovem, je mi tak nějak přiměřeně, sci-fi a fantasy pro mě skončily romány Julese Verna a nevím, co je to con. Jet se podívat do Vojslavic na místa, kam Andrzej Pilipiuk umístil příběhy Jakuba Vandrovce, jsem chtěl už dlouho – jen scházel ten pravý impuls. Akci „Dny Jakuba Vandrovce“ jsem našel na netu, doplnit posádku členy české Legie bylo dílem chvíle. Poprvé jsme se viděli až při nástupu do auta ve čtyři ráno, ale jestli takhle vypadají všechny scifistky, nemůžou být ty cony zlé.

Cesta na východ

Kdesi ve východním Polsku, večer. Vedle Hypernovy stojí oslík a velbloud, Marie a Josef zjevně nakupují uvnitř. Česká výprava jása nad regály s pivem Perla a po celodenním trmácení polskými okreskami se už nedívá ničemu. Poslední desítky kilometrů před cílem pospávám. Trochu vadí to, že jsem řidič.

Nepopsatelný řev. Zbytek výpravy objevil, že jsme projeli kolem obří směrovky „Starý Majdan“, a do Vojslavic je to tedy jen dva loky Perly. Ještě netuším, že se do pseudopostele dostanu až za sedm hodin, nehledě na mouchy. Vraždil bych, kdyby mi zbývaly síly.

Město

Že jsou ohlášené Dny Jakuba Vandrovce z poloviny setkáním šermířů, se dozvídáme až na místě. Nad obcí stojí symbolický dřevěný hrad, který prý bude zítra dobyt. Na vlečce za obstarožitím traktorem se vezou místní pořadatelé, klimatizovaný mikrobus přiváží na tutéž louku houf kulturychtivých Varšavanů. Melancholická dvacítkva v róbě si nás zapíše a její tatík, řidič traktoru, slibuje, že nám zařídí ubytování. Program je velká neznámá, ale nikomu to moc nevadí. Když se stěhujeme do lehounce zatuchlého domku, nevím pořád o jeho moučovitých oknech nic, na bohatýrský večer už je ale zaděláno: směs rumu, jablečného džusu a skořice vytváří údajně populární „štrúdl“ a první dokonale polské slovo, které se učíme, je „bimber“, tedy samohonka.

U stolu

U stolu v jediné hospodo-zahrádce v obci jsme začínali čtyři – teď se nás tu tlačí osm a přes sklenice není vidět na druhý břeh. Stmívá se, našťěstí ve skutečnosti. Chlap, údajně kostelní varhaník, popírá Vandrovcovu existenci s vehemencí hodnou lepších pravd. Po pravici mi huhňá nějaký děda a vzpomí-

ná na Československo. Po půlnoci se objevuje Andrzej, vzhledem k únavě je div, že se drží na nohách. V místních podmínkách jde ovšem o celebritu, takže nastává chvíle pro fanynky ve věku 6 – 65 let. Už jen v mlze zaznamenávám, že se jinak plachý spisovatel podepisuje do nestandardně mohutného výstřihu dámy z české výpravy. Hospoda ztichla, a když je poněkud roztřeseným autogramem pokryto poslední děčko, pochopí místní, že kult Jakuba Vandrovce přitáhl showbusiness i sem k ukrajinským hranicím. V obci, kde poledne ohlašují úderem prkna o rybník, to nebude mít kultura jednoduché...

Cestovka

O den později nám Andrzej přiznává, že ten huhňavý děda je předobrazem Jakuba. V noci a pak i ve dne nám Velký Grafoman ukazuje v obci vše podstatné – bývalá Jakubova hospoda je nyní krámem s veteší, z domu Josefa Pačenka zbyla jen stodola a původnímu účelu slouží jen policejní strážnice, bohužel bez Birskeho. Památkovou hvězdou je ale oboustranný pomník u kostela – z jedné strany klasická druhá světová, z druhé strany lehce ohlazené „Blagadaritělju narod“.

V Uhaních pochopitelně existuje hotel U loupežníka, neobydlená ruina je to stále a straší tam zcela nepochybně. Na statku Semena Korčaška nás dokonce vítají samohonkou a ochotně ukazují studnu prokopanou do Austrálie. Ještě se zastavujeme v roklí Šibenice a svorně uznáváme, že TADY by se tedy jaderná hlavice skutečně najít dala.

Zlatým hřebem je pochopitelně návštěva Jakubovy chalupy na Starém Majdanu – provází nás její obyvatelka, Andrzejova teta s vizáží Valerie Kaplanové, takže nevěříme, že tohle není Jakub. Na zahradě pochopitelně nacházíme zahloubený a řádně vybetonovaný podzemní kryt, jen Marika je nahrazena fiatem.

Sen

Odpoledne mi už zase splývá. Po extempore s mušními mrtvolami jsem spal tři hodiny, další tři hodiny pak na parkovišti v Lublinu, kam jsme si udělali malinký výlet. Prý je to moc hezké město, každopádně siestu na stinném městském parkovišti mohu jen doporučit. Nechci další mouchy, volám po hotelu a barabizna u silnice přijde vhod. Zatímco část posádky se věnuje drobnému sexu, blahověčím sprše a těším se na večer.

Program

Večer začíná slibně. Jakýsi Pavel nás táhne na prohlídku nedalekých pramenů: asi je to populární místo, vyrušili jsme dva místní těsně před rukou... v rukávě. Pak přichází na řadu dobývání hradu. Show trvá asi tři minuty, přičemž beranidlo na vrata si zapomětliví obléhači přinášejí ZEVNITŘ hradu. Bránici posádka lelkuje na palisádách a fotí obléhatele stříbrnými Olympusy. Je málo mrtvých, a tak ti zabítí vstávají a nechají se propíchnout ještě jednou...

Lépe bude v hospodě, shodujeme se. Hostinská, jakmile nás uvidí, vyžene poklidně popíjející a slušně vypadající manžele do kouta a vybízí nás k našemu včerejšímu stolu. Jsme celebrity, protože se známe s Panem Spisovatelem. Takže nanovo.

NEHVĚZDNÝ NEBULVÁR čili především SF

My blondýny se občas potýkáme s komplikacemi. Ač se prezident fandomu domníval, že můj výpadek ve psaní zapříčinily jakési blížie nespecifikované, leč zajisté příjemně vzrušující okolnosti, není tomu tak. Jak bych mohla opomenout, že fandom, žijící na venkově, se taky chce zviditelnit! A že bych o tom nenapsala ani řádeček? Napsala jsem, napsala – a posedlá výhodami jedenadvacátého století jsem předala dílko ducha mého Kájovi Kuntošovi, aby využil internet a příspěveček odeslal. Ten mládenec možná trpí na zájmy všelíké, ale má už po pubertě a je tedy zvyklý. Navíc přisahal, že článku odeslal. I domnívám se, že ten slovesný útvar bloumá kdesi v mimoprostoru či ho ukořistili emzáci, tajně zkoumající naši planetu a čl. fandom zvlášť, nebo se stalo cosi jinak záhadného. Pro jakési šediváky z opačného konce vesmíru by Nehvězdného nebulváru byla škoda. Jinak upřesňuju, že v mé přítomnosti technika selhává a že už to možná začíná fungovat i na dálku.

Kromě vedra tady není nic převratného, ale do Mšena – a tedy i do naší farnosti – přišel nový kněz. Ona to má církev římsko-katolická složitě, farnosti se všelijak přeskupují a kombinují a kněží zvládají, co lze i nelze. Je jich totiž zoufale málo a můj osobní názor je, že to úzce souvisí s celibátem. To ale možná vyřeší nějaký příští koncil, do té doby mají faráři smůlu – či štěstí?

Tenhle, co k nám přibyl, se okamžitě stal oblíbeným. Ono do kostela chodí hodně žen, je to věc dost feminizovaná – kam taky máme jinam chodit, když hospoda je odpradávná ryze mužská záležitost? Nezbyvá než kostel, před mší a po ní se dobře pomlouvá a to nás vždycky potěší. Kromě toho je náš páter obdařený charismatickou osobností, káže bez papíru a umí svoje myšlenky skvěle podat. Takové kázání netřeba zavrhat, někdy se velice podobá některým přednáškám na conu.

Koza Johanka z Arcu se zprvu prskala zcela marně. Odvezena ke kozlovi, odmítala být tomu fešákovu po vůli. Měla ta slečna výrazné staropanenské způsoby. I dostala injekci. Pak, opět od-

vezena k případnému milenci do Spikal, podlehla. Napoprvé ji drželi, aby neodešla, on to kozel sám zvládnout nemohl. Podruhé a potřetí už držela a pravděpodobně se jí ta záležitost i líbila. Bylo to třikrát a za stovku. Za ty peníze je to zadarmo.

Zpočátku jsem Johančino odmítání kladla za vinu i tomu, že jakmile ji naložili do auta, natáhli jí na hlavu pytel. Domnívala jsem se, že kozel trvá na krásné tváři, a uznávám, že bradka a rohy se nejeví jako vzrušující. Bylo mi vysvětleno, že ten pytel není kvůli zakrytí, nýbrž proto, že design oktávky nepočítá s přepravou kozy za erotickými prožitky.

V rámci přípravy na Parcon jsem se uchýlila k rozjímání. Když se mi konečně – a pořád nevím jak – povedlo vykutat z céděčka fotografie z chotěbořského FF a Euroconu, nezbylo než abych s Nohavicou zapěla „...stárneme, stárneme...“ Mohla jsem si to dovolit, jsem-li sama doma, zazpívám i zahradnický hřebíček. Nejdřív ale zavřu okna.

Pak jsem sepsala Nehvězdný nebulvár a stáhla to všechno na disketu a pak zase zpátky, abych cosi vylepšila. Při veškerém tom podivném počínání mi celý příspěvek pro IK zmizel, tak nezbylo než psát znova. Nejdřív jsem si ale přičísala svůj blond účes – abych se ujistila, že doopravdy za nic nemůžu. To ta zatracená technika! Abyste věděli, minulý týden jsem si v Boleslavi koupila úžasně náušnice a taky jsem si pořídila novou sukni, ale včera se mi v Boleslavi opět povedlo trošičku zabloudit, protože tam zase něco postavili a to mě vždycky zmýlí.

Jestli se ale povede a pořadatelé Parconu nainstalují správnou navigaci, jestli doopravdy najdu Neratovice – prý jsou od Krásnovsi nedaleko, nastanou pro moji maličkost báječné chvíle! Co ale nadělám, když jsem v posledních dvou letech opouštěla naši obec jen výjimečně a svět se mění tak šileným tempem, že to u nás radši ani nezaznamenáváme? Budu-li úspěšná v hledání a cestování, moc se na Vás těším. Nashledanou u baru!

Libuše Čermáková

 www.vandrovec.net

Vítejte v krajině, kde cizák zahyne!

U stolu II

Proč jen se mi tak klíží oči? Oblíbil si nás jiný ochlasta a než pádem rozboří zahradní gril, oblažuje nás historkou ze Slovenska.

Seznámeni s informací, že se po celé oblasti nevyskytují psi nad 20 cm v kohoutku, si rezignovaně objednáváme šašlik. Mezi zuby mi něco kovově zaskřípe – buď měl pejsek zlatý zub nebo čip. Obludný, ale milý multikříženec Pershing kolem nás běhá už druhou noc, takže dostane za odměnu zbytky. Kanibal.

Semen Korčaško, vtělený do jiného místního ožraly-intelektuála, nám věnuje pamětní minci.

V mlze se přesouváme na fotbalové hřiště, kde za svitu ha-sičského reflektoru duní ukrajinská kapela, hrající keltsko-

-africký mišmaš. V křepčícím davu jsou děti, starci i psi, několik jedinců v různých fázích extáze a Kateřina Kruševská.

Ze zbytku večera si pamatuju jen mlhu, a pak to, jak spící výpravu vyhadzuju před hotýlkem z auta téměř násilím.

Výsledky

Expedice do kraje Mistrova působiště přinesla také poměrně překvapivá zjištění, že v Polsku existuje profese „výběřčí za použití kadibudky“, že ukrajinští komáři dokáží opíchat ruku nebohého českého cestovatele tak, že ani na pohotovosti v Českém Těšíně si s ní nevědí rady a že heslo „Vítejte v krajině, kde cizák zahyne“ je pravdivé jen za určité konstelace hvězd.

2014 kilometrů, 28 hodin za volantem.

Ahtisaari

Jak přežít TATRACON 2006

Jelikož letos Rampasovi na Tatracon nejedou, rozhodla jsem se po zralé úvaze cestovat autobusem. Vlakem jsem sama cestovat nechtěla. Rozuměj: nechci se v tom lepším případě probudit okradená našimi snědými spoluobčany, v tom horším se neprobudit vůbec. Lístek mi kupovala mamka a paní v pokladně jí tvrdila, že lístek je dopředu. Hádejte, kde jsem seděla – ano, samozřejmě, že úplně vzadu. Na Florenci měla přepravní společnost docela zajímavý systém – v tu samou hodinu na to samé místo odjízďely tři autobusy, každý z jiného místa. Naštěstí řidiči dobře vysvětlovali, kam kdo patří. Dvacet minut po odjezdu pustili první film. Jenže zadní televize nefungovala a tak jsem měla smůlu. Naštěstí to byl Fantozzi a toho já mít nemusím.

Ve čtvrt na jedenáct jsme najeli na děsný kostitřas. Na uvolnění zad je to možná dobré, ale zuby mi z toho cvakat nemusí. Následuje Zloděj životů – toho bych ráda viděla, ale mám smůlu, protože zvuk není prakticky slyšet. V půl dvanácté přijíždíme do Brna. Na nádraží je hromada lidí, převážně romského původu. Naštěstí se většina přesunula do autobusu za námi. Začíná mi být zima od nohou. Klimatizace je dobrá věc, ale nic se nemá přehánět. V jednu hodinu přijíždíme na celnici. Mám hlad a tak si dávám značně slisované tvarohové buchtíčky a pak poklimbávám. Ve čtvrt na šest přijíždím do Spišské Nové Vsi. Je zima, odhaduji to na patnáct stupňů. Rychle si oblékám bundu a botasky.

Ve třičtvrtě na sedm přijíždějí Miles s Marvinem. Ve čtvrt na osm odjízďeme minibusem do Čingova. Batohy si dáváme do Tria a jdeme na procházku. První zastávka je dole na salaši, kde si dáváme alkoholové povzbuzení. Druhá zastávka je na Ihle – překvapivě mají otevřeno. Já si dávám pirohy, oni dvě polévky a k tomu pivo. Začíná být vedro. V půl dvanácté se vlečeme na Trio, protože chlapci přiznávají, že to s tou tekutinou trochu přehnali. U chatiček jsme se přivítali s Miem a spol. Jelikož jsem mrtvá únavou, jdu do sprchy, po které následuje hibernace. V polospánku slyším, jak uklízečka na chodbě hezkým ječákem něco pokřikuje a tříská s nádobím. Doufám, že to nebude pokračovat. Ve čtyři jsem se probudila, přišla Renata se svým desetiletým synovcem Martinem (říká mu Mafo). Venku hřmí a fouká silný vítr. Jdu si pro tričko, visačku a nějaká DVD z loňských Tatraconů. Sotva jsem došla zpátky na Trio, spustil se slušný slejvák. Postupně přicházejí Talašovci, Pagi s rodinou, Krtko, Mario, Mamča... Po seznámení u baru jsem si zašla na večeři. Dala jsem si výbornou ovesnou placku plněnou zelím. Na pokoji se dívám na Tomb Raider a v deset jdu spát.

NEDĚLE V půl osmé se probouzím. Venku je hnusná vlezlá mlha. Snídaně je dělaná stylem švédských stolů. Začíná pršet a vypadá to na hodně dlouho. Ven se vydávají pouze ti nejodvážnější. Sedáme si proto ke stolu a rozkládáme Carcassone. Bavi mě to až do dvou hodin, kdy si jdu ze svých zásob udělat něco k jídlu. Chvilí poté vysvitlo sluníčko. Druhá skupina hraje Osadníky z Katanu. Já si jdu na chvíli lehnout – stále doháním spán-

kový dluh. Na pokoji má koupelna dost zajímavě řešené dveře. Jsou těsně u vchodových a otevírají ven směrem k nim. Takže když chci vejít do pokoje, tak nesmí být otevřeno do koupelny. Toho architekta bych chtěla dostat do ruky.

V devět hodin je oficiální zahájení Tatraconu, kde se pouští DVD z minulého ročníku. Mio nás upozorňuje, že zítra začíná pracovní den, a tak nás v šest ráno čeká venku na ranní rozčvičku. Následuje přesun k Mirovi do chatky, kde slavíme jeho narozeniny – pořídil si tříměsíční štěně labradora, slyšící na jméno Baška. Hned při příchodu padlo sprosté slovo „práce“. To když se měly přesunout lavice na sezení. Jsou poněkud vratké – to jsme zjistili při posazování, kdy se rozbila slivovice od Vlastíka. Chudák Miro ronil krvavé slzy. Při sbírání střeptů Mario utrpěl pracovní úraz – rozřízl si o ně prst. Igor má na pravém spánku novou jizvu. Jak se pochlubil, prý po lobotomii u známého neurochirurga. Jestli prý nechceme taky. Oslavenec dostal dort, který po sfouknutí svíček rozkrájel. Je vynikající. Krtko se svítilnou vyplašil cikána, jak leží v trávě a čeká, až bude moct vykrást chatku. Mio prohlásil, že si na něho zítra počkáme a uděláme z něho guláš. Ohradila jsem se, že guláš z cikána bude ble ble. Na to mi Mio řekl „Chutnaly ti minulý guláše, chutnaly, tak neprotestuj.“ Konečně už nemám pochybnosti o původu masa na guláš.

Igor začíná grilovat. Po hodině začíná být silně stresovaný. Dělá totiž kuřecí křídla a ty mu propadávají rostem. Slušně u toho nadává. Lékař mu prý nakázal vyhýbat se stresu a jemu tečou nervy. Chutná to ale výtečně. Po pár dalších panáčích jdu v jednu hodinu spát. Je zima a jsou krásně vidět hvězdy. Na posteli se převaluji a až do půl třetí jsem se nemohla zabrat. Pak se mi zdály dost divné sny. Figuroval tam Mio, promítání na plátno, já jsem létala ve vzduchu a zachraňovala zajatce z klece nad zemí a tak.

PONDĚLÍ Plánovaná rozčvička se koná až v deset hodin, kdy vyrážíme směr Košiarňy Briežok. Je vedro. U splavu jsem si chtěla udělat nějaké fotky, ale ten byl potvora ohrazený. Mamča měla dobrou náladu a tak se mě zeptala: „Jani, taková indiskrétní otázka, ty na tom foťáku nemáš zoom?“ Vrhla jsem se po ní. Vysvětlení – digitální fotoaparát nemám, mám pouze klasický automatický. Rozhodla jsem se, že udělám vědecký pokus. Jelikož Mamča říká, že na ni kyselina mravenčí působí výborně, tak jí natru medem a svázanou hodím do mraveniště. Pak budu sledovat, kdo chcípne dřív – ona nebo mravenci.

Ve Smižanech se obracíme do kopce – zdá se, že nemá konec. Je příšerně horko a my se potíme jako psi. Přišli jsme na takovou teorii: ve vzduchu je velká vlhkost a ta se sráží na nás, takže my se nepotíme, za to může počasí. Konečně se blížíme ke kolibě. Vrhám se po kofole a pod vodou si namáčím šátek. Sice příjemně ochlazuje, ale pouští červenou barvu, a tak mám zbarvené triko za krkem. Při doplňování tekutin se rozvíjí zajímavá debata o tom, jak mýt nádobí. Zde je několik variant:

První psychologická – čekat, až někomu dojde trpělivost a umyje ho.

Druhá psychologická – když se nikomu nebude chtít, počkat, až se nebude moci dostat z bytu a bude se muset promýšlet nádobím ke dveřím.

Třetí – kupovat si plastové nebo papírové nádoby, ale kdo to má potom vynášet ty odpadky.

Čtvrtá – dát nádoby do rybářské sítě a táhnout za lodí.

Pátá – rozložit špinavé nádoby do trávy a čekat, až ho umyje déšť, ovšem když je sucho, tak máte smůlu.

Obloha se slušně zatahuje. Po půlhodinové pauze vyřážíme zpět jinou cestou. Mamča objednala romantiku, takže jsme zmokli. Cesta vede do hnusného kopce. Naštěstí okolo rostou maliny, o které se z druhé strany pereme s medvědem. Na kopci jsme odměněni nádhernou vyhlídkou z prudkého srázu na parkoviště a hotely okolo. Marně se pídíme po padácích, Mio na ně zapomněl. Následuje sestup dolů. Jsem tak ráda, že nedjeme nahoru, že se dávám do zpěvu. Sice je trochu falešný, ale to nevadí.

Dole si kupuji pohledy a nějaké přívěšky na řemínku. V Lesnici se stavuji na oběd. Mají tu trochu draho a tak si dávám jenom strapačky se zelím. Soudě podle rychlosti, s jakou jsme čekali na jídlo, asi naháněli cikány s obilím. Při jídle se nad námi honí temná mračna a fouká ledový vítr. Jen jsme zaplatili a přešli kousek parkoviště, strhla se velká průtrž mračen. Sedli jsme si tedy do bistra na jednu kofolu, když tam dorazil schvácený a promočený Pagi z výletu na Soví skálu. Za patnáct minut přestalo pršet a tak jsem vyrazila domů, kde jsem si dala horkou sprchu. To je slast, hned se cítím čerstvěji. Jitka poznamenala, že nevypadám, tak nevím. Za chvíli jdeme na Alpinu, kde kecáme a Baška se nám plete u nohou. Venku je hnusný slejvák. V osm se vracím na hotel. Zatímco Pagičata hrají scrabble, já jsem Nice uzmula knížku Artura a minimojové. Sice je to dětské, ale dobře se to čte. Na konci jsem zjistila, že to má pokračování, které si musím sehnat. Ve čtvrt na deset se koukám na Markíze na film Marabunta – vraždící mravenci. Byl to děs, efekty nic moc a logika dostávala taky pořádně zabrat.

ÚTERÝ Ve čtvrt na osm mě vzbudilo vyřívání personálu na chodbě a příprava snídaně. Kuchyni tady mají sice výbornou, ale kuchyňka je nešikovně umístěná na chodbě a tak je všechno slyšet. Venku je mlha. Na snídaní přemyslím, co budu dělat, protože do Suché Belé se mi chce jen napůl. Když jsem stála před hotelem, objevila se Jana, že ona by šla spíš na něco lehkého. Lehce mě zviklala a shodly jsme se na zoo. Než jsme sedly do auta, spustil se déšť, což mě jenom utvrdilo v přesvědčení, že dělám správnou věc. Naložily jsme ještě Renatu, Mařa a Dárečka, který se od nás ve městě oddělil. Všichni tři se ukázali jako pilní sběrači peříček, což jsem ocenila, protože náš kocour je miluje. V zoo jsme potkali Včelku a lřana s malým Tomáškem. Při návratu jsme se vrátili do dětských let. Houपालi jsme se houpačkách, točili na kolotoči a jak nám bylo dobře. Pak jsme se ještě procházeli ve městě a nakoupili nějaké jídlo. Domů jsem se vrátila uchozená a zalehla jsem.

Po osvěžujícím dvouhodinovém spánku venku na terase hraje se Šimonem, Ondrou a Jitkou karetní hru set. Hra je poměrně jednoduchá, ale dost složitá na vysvětlení. Po půl ho-

dině se nám symboly míhají před očima a začíná pršet. Přesouváme se tedy dovnitř, kde jsme hotel změnili na hernu a hraje me Osadníky z Katanu. Po večeri jedna parta hraje mariáš o penize, my Carcassone prokládaný panáky domácí slivovice. V půl jedenácté máme her plné zuby a tak jdeme spát. Venku pořád leje – jsem zvědavá na přípravu guláše.

STŘEDA Ráno kupodivu neprší. Je sice zamračeno, ale to nevadí. Po snídaní se scházejí první pracanti a začínají cibulí. Tomu se obezřetně vyhýbám a místo toho hraji Osadníky z Katanu. Teprve pak se přidávám k pracujícím občanům a krájíme maso. Dáreček u toho nadává a shání pazourek, protože maso je šlachovité a nůž to nebere. U přípravy surovin nezapomínáme na pitný režim. Dáreček nabízí hruškovici a Miro svoji domácí hořkou, vše ledově vychlazené. Slávek nám funguje jako měnič počasí – když se přiblíží, svítí sluníčko, když odejde pro pivo, tak prší. Maso jsme krájeli dvě hodiny a jsme z toho vyřízeni. Cibulka je už pěkně opečená a tak se do hrnce dostává i maso – tentokrát není z cikána, ale z medvěda, kterého jsme ulovili. Následuje krájení části brambor na miniaturní kousky k zahuštění. Nyní už je ten největší kus práce hotový a tak hraje me československé scrabble. Vznikají přitom úžasné patvary. Dokonce vzniklo nové slovo a vymyslel ho Mio. Zjistila jsem totiž, že Slováci nemají výraz pro červánky. Mio na to šel podle logiky, že to má něco společného s červnem. Nový výraz – junjanky. Uvádím také několik výrazů z cikánštiny:

Kalebala, kalejaka – černé oči, černé vlasy, **Morgoš** – cikán, **Čítéz** – ticho, **Nabukal** – neboj se, **Makermuk** – drž hubu, **Dylino gáđzo** – bílý blbec

Kolem čtvrté hodiny přijíždějí šumperáci, Igor a lřana s půlročním Adrianem. Zjišťuji, že sluníčko dobře opaluje – ruce a ramena mám spálené do ruda. V půl šesté je konečně guláš. Dávám si dvě misky a okolo sedícím jedlíkům prozrazujeme, co všechno jsme letos do guláše použili. Mimo již zmiňovaného medvěda to byly například maliny, lysohlávky, muchomůrky, hadi, týden staré ponožky, borůvky, prostě samé dobré věci a proto byl guláš tak výborný. Jsem plná, asi se na hotel nedostanu vlastními silami. Po intenzivním odpočinku to přece jen zvládám a jdu rovnou na postel. Dívám se na zprávy a pak na kriminálku Las Vegas. Pak jsem slušně utahaná, ale Renata znovu zapíná televizi. Tak jsem našťvaně vypadla, na baru si dala panáka tequila a až do půlnoci zůstala na Alpině.

ČTVRTEK Na snídaní je jen pár lidí, všude je mrtvo. Jsem zvědavá, kdo všechno se sejde na bowlingu. No, docela dost. Rozloučili jsme se s Igorem a vyrazili směr město. Jedna dráha byla rozbitá a tak jsme měli jenom tři po šesti lidech. Já jsem byla ve skupině s Danielou, Martinem, Jarom, Mařom a Miom. Daniela se snažila, ale na její drobnou postavu byla i ta nejlehčí koule těžká. Navíc koule měly velmi zlomyslný zvyk kuželkám se vyhýbat. Mařo na tom byl ještě hůř, protože to hrál poprvé. Mně se hrálo docela dobře, dokonce jsem jednou dala strike. Ostatním to šlo docela dobře, zvlášť Šimon s Dárečkem dávali pecky za mohutného povzbuzování spoluhráčů. Jinak většina bot byla rozdrbaná a držela pohromadě jen silou vůle. Když jsme se přezouvali, zjistil Jaro, že ve skřínce nemá boty. Po de-

seti minutách začal šilet, protože jsme tam byli jenom my. Po důkladné prohlídce všech skříněk a nohou ostatních se přišlo na to, že celou dobu je měl na sobě Ondro starší. A jak dobře se mu s nimi hrálo. Ti dva se do sebe málem pustili.

Odděluji se od ostatních a jdu si na nádraží koupit lístek. Autobus do Čingova buď nejel vůbec, nebo jel o pět minut dřív. Jdu tedy pěšky. Kolem cesty nacházím spoustu mrtvých zvířat – motýly, sušeného krčka a dokonce srnu. Jsem vyřízená, a proto po návratu ze sprchy následuje odpočinek.

V šest hodin na Alpině vyhlášení výsledků. Za dámy třetí cenu vyhrála Renata, Mamča druhou a první jsem vyhrála já. Jsem překvapená a hrozně šťastná. Otevírám tedy svoji výhru – šampaňské a dávám si guláš ze včerejška. Je ještě lepší než včera, a tak ho sním plně dva talíře.

Je neuvěřitelné, co všechno Bašce chutná: meloun, korbáčiky, cibule, brambory, maliny, rajčata, jablko...

V chatě Miloš vypráví o výhodách různých objektivů a o fotografování. Slávek našel plno lišek a pár hřibů. Pak chvíli s Renatou, Pagičaty, Nikou a s Mařom hrajeme bang. Mařo to děsně prožívá a Renata má zvláštní dar dělat si ze všech lidí nepřátele. Všichni jsme rádi, když oba v deset hodin šli pryč. Nejvíce vynervovaný je z toho Ondra a tak sedíme před chatkou a na uklidnění si dáváme panáka Horského čaje. Je to výborné, sladké a neřekli by jste, že to má padesát procent. Ještě si povídáme o dračím doupěti, shadowrunu a po druhém panáku jsme smířeni se světem a jdeme dovnitř. Jaro tam nabízí výbornou whisky Dougherty's. Frederyk hraje na počítači nějakou hru, my ostatní t.j. Mio, Lucka a Miloš debatujeme o komiksech, sci-fi filmech a dalších dobrých filmech. V jedenáct došel Krtko s Dárečkem. Slávek nám dělá malou svačinku ze salámu, rajčat s okurek s česnekovou majonézou. V jednu hodinu je vypitá skoro celá láhev whisky a tak jdu spát.

PÁTEK V pět hodin mě budí příšerné Mařovo chrápání a v sedm personál dělá rambajs na chodbě. Venku je mlha a zataženo, protože v noci byl strašný slejvák. Na snídání jsou mezi jinými také ořechové rohlíky a tak si dva schovávám na potom. Dopoledne spoustu lidí odjíždí a tak osazenstvo značně prořídlo.

Po poledni jsme se rozhodli navštívit Ochtinskou aragonitovou jeskyni. Po důkladné prohlídce mapy začala naše cesta za dobrodružstvím. Několik kilometrů za Spišskou Novou Vsí jsme najeli na serpentiny – bylo jich dvacet kilometrů. Litovala jsem, že není kde zastavit, protože byl úžasný výhled na horská údolí, nahoře na vrcholcích hor byla mlha a z lesů se vypařovala pára. Prostě něco, co se nedá popsat, ale musí se to vidět. Těsně pod vrcholkem náš přepadla mlha. Celých kilometr nebylo pořádně vidět. U vrcholku jsme minulí kus křídla z letadla. Cesta dolů byla mnohem zajímavější. Jeli jsme v mlze, ostrými zatáčkami a silnicí maximálně čtvrté třídy. Krajnice žádné, záplatovaná jak se dalo... Místy jsme jeli jenom třicet kilometrů za hodinu. Zastavili jsme u přehrady Palcmanová Mača. Vyfotografovala jsem si ovečky, rozkvetlý bodlák a rybičky v přehradě. Cestou od přehrady se nám otevřel krásný výhled do údolí. Škoda, že nemám kameru. Cesta k jeskyni je špatně značená, lehce bloudíme a musíme se ptát domorodců. S jazy-

kem na vestě jsme stihli prohlídku ve tři. Teplota 7-9°C, vlhkost 98-100%. Výborně se mi dýchá. Jeskyně byla nádherná, útvary na skále mi ze všeho nejvíc připomínaly zmrzlé provázky nebo plíseň. Koupila jsem si leprelo a jeskynní pexeso. Celý den bylo oškliko a samozřejmě, jakmile jsme vyšli ven, vysvitlo sluníčko. Ještě jsme se stavili na pozdní oběd a vyrazili zpět. Teď už jsme věděli, do čeho jdeme, a tak jsme serpentinami projeli téměř dvojnásobnou rychlostí. Ještě jsme se stavili v Tesco a v půl osmé jsme zakotvili u hotelu. Renata šla na večeri a pak balit, já šla na Alpinu.

Jelikož muškátové víno, které jsem koupila, nikdo nechťel, tak jsem si ho vypila sama. Nakrájela jsem meloun a otevřeli jsme meruňkovicí. Ostatním chutná, ale mně chutná po mýdle. Mario se vrátil s Mamčou z chaty, kde jak tvrdil, umývali hrnc, ale nás neoklamali a byli odhaleni. Rozvíjí se debata o fotkách – jak je rozfídit, co přetáhnout do počítače a tak. Prohlížíme si taky na počítači fotografie z let 85 – 87 a svjíjme se u toho smíchy. Většinu lidí bych vůbec nepoznala – Mia, Igora, Krčka. V jedenáct jsem utahaná a tak jdu spát. Ještě před odchodem ochutnávám výbornou smaženici z lišek. Renata ještě nespí a teprve teď začíná balit, protože předtím si hrála Osadníky. Myslela jsem, že ji zabiju. Tak jsem následovala jejího příkladu. Zatímco já měla před půlnocí sbaleno, ona zhasla až v jednu.

SOBOTA V půl sedmé mě vzbudilo opětovné pokřikování na chodbě a už nezaspím. Po snídání ještě hážu pár věci do batohu a loučím se s ostatními. V deset hodin spolu se Slávkem a Jarom taxikem na nádraží, kde se k nám připojuje Miles s Marvinem. Vlak přijíždí téměř na čas. Dávám si těžký batoh nad hlavu. Je zajímavé, že všichni lidé, se kterými jsem mluvila, mi potvrdili, že jejich batoh taky ztěžknu. Ještě že mám místenku, protože v Popradu a Liptovském Mikuláši nastoupila horda lidí s batohy. V Liptovském Mikuláši máme 15 minut zpoždění. 13.30 stavíme v Čadci, kde čekáme čtvrt hodiny. Už hodnou dobu za mnou čtyřlétý kluk vyluzuje příšerné zvuky a mlátí do sedadla. Jestli brzo nevystoupí, stane se neštěstí. Kousek za hranicí kolem vlaku prošli tři drsně se tvářící celníci, ale k nám nepřišli. Později ke mně přisedl Slávek a od něj jsem se dozvěděla, že vlak byl tak ucpáný, že celníci neměli šanci projít. 14.55 Bohumín. Vlak má 35 minutové zpoždění. Brňáci vystupují a hořekují, že budou muset čekat dvě hodiny na další přípoj. Jsou ale překvapeni, že vlak na ně čekal. Docela jim závidím. Jsem už přesezená a venku prší. Leze mi na nervy místní rozhlas. Začne to ohlušujícím zacinkáním a pokračuje mdlým a kuňkavým hlasem strojvůdce. 18.40 Pardubice – zpoždění 50 minut, vlak nabírá konečně pořádnou rychlost /jinak jsme jeli pomalu, protože všude se něco stává/. Kousek za nimi vlaku chycnul software a my museli čtvrt hodiny čekat, než to strojvůdce nahodí. Uvažuji, že by možná pomohlo, když bychom vystoupili a zatlačili. U Starého Kolína vlak před námi zachytil a usmrtil starou paní a my jsme okolo jeli. Nebyl to hezký pohled, právě ji přikrývali. Do večera jsem z toho měla špatný pocit. V důsledku toho jsme do Prahy přijeli s 90 minutovým zpožděním. Příště snad raději poletím soukromým letadlem, abych se nenervovala.

JANA ŠTURMOVÁ

Civilizační šok: Vyprávění pojaté jako příručka pro potenciální emigranty

Část třetí: První dojmy.

O jídle by se dalo mluvit dlouho, ale možná bych to měl vzít od začátku. Největší pecku do hlavy člověk dostane první dny po příletu. V mém případě to probíhalo takhle:

Firma, kde jsem dostal první práci, mi sponsorovala pracovní vízum a vůbec se starali na úrovni. Na letišti nás se ženou čekal černý livrejovaný řidič mávající cedulí se jménem. Naložil naše batohy do naleštěné limuzíny, pustil na nás ledovou klimatizaci a odvezl nás do bytového komplexu hodinu od Bostonu. Byl večer (pro nás dvě hodiny v noci) a v kanceláři komplexu už nikdo nebyl. Dalo nám chvíli práci pochopit, co máme dělat. Nakonec jsme objevili bezpečnostní schránku, vložili dohodnutý sedmiciferný kód a získali klíč od pronajatého bytu.

Druhý den přijela další limuzína a odvezla nás dvacet mil do dalšího města, kde jsme si z půjčovny vyzvedli Buicka Century, poslední model. Já pochopitelně netušil, že první tři týdny ubytování a nájmu auta hradí firma, a tak se mi při studiu cen protočily panenky. Nevěděl jsem, že takové výhody jsou standartní postup, alespoň pro zaměstnance, kteří se přistěhovali z jiného státu (kočovat za prací z Arkansasu do Kalifornie, a pak třeba zase do Massachusetts, je pro Američany docela normální).

Jak jsem řekl, firma se postarala, ale i tak to nebylo jednoduché. Očekává se, že se prokousáte systémem sami. Rozhodně nepředpokládejte, že vás budou osobně čekat na letišti a povedou vás za ručičku. Třeba v půjčovně aut to probíhalo následovně: Chvilí studovali můj podivný mezinárodní řidičák, a pak mi s klidem vrazili klíče. Ať si najdu auto na (nedozírném) parkovišti sám. Našli jsme, ale byl to automat. Zkoušel jsem na nečisto řadit (posuňte páku na D jako drive, při couvání na R, reverse), ale páka se nechtěla hnout. Dost jsem se zpotil, než mi došlo, že dokud nenahodím motor a nedupnu na brzdu, řazení je zablokované. Další problém byl s tím, že u řadicí páky nebyly naznačené pozice. Indikátor byl zamaskovaný mezi ostatními budíkama na palubní desce. Zvládli jsme to sami, ale kdybych se zeptal, stejně by mi nedokázali poradit. V takové chvíli jim protě nedochází, v čem je problém. Většina amerických států uděluje řidičák (na osobní auto) od šestnácti nebo od sedmnácti, v Montaně už od patnácti. Navíc děcka dostanou ještě asi rok před věkovou hranicí prozatímní řidičák, který je opravňuje k řízení pod dohledem osob starších osmnácti let. Neumět posunout šaltřpáku je na stejné úrovni jako nevědět, k čemu je to táhlo na splachovacím záchodě.

Další příhodu jsme zažili při placení ubytování. Já vím, tvrdil jsem, že to zatahl zaměstnavatel, jenže jsem to nejdřív musel zacvakat z vlastního a firma mi to proplatila až zpětně. Tak s tím počítejte a nechte si peníze v záloze. Protože jsme ještě neměli americký účet a kreditky, museli jsme do banky složit příslušnou sumu v hotovosti a banka nám vydala jejich šek splatný doručiteli. Ten jsme potom donesli do kanceláře ubytovacího komplexu. Zní to složitě? Jinak to nešlo, na hotové prachy v kanceláři nebyli zařízení.

S Buickem jsme následující den zamířili na moje nové pracoviště. Bylo to asi pětadvacet mil po dálnici od bytu a mně vrtalo hlavou, proč mi firma nepronajala něco ve městě. Nejlépe na dojíti pěšky. To jsem byl ještě naivní, pětadvacet mil je na americké poměry za rohem. Vzdálenosti jsou tu prostě jiné než v české kotlině. Moji kolegové dojížděli do práce běžně hodinu, šedesát mil po dálnici, a někteří to dělají spoustu let. Když jsem si povzdychl, koukali se divně.

O hromadné dopravě se nemá cenu zmiňovat, za hranicemi několika velkých měst prakticky neexistuje. Kromě New Yorku, který je výjimkou a kde jezdí hromadnou do práce přes padesát procent lidí (56,3%, údaje z r. 2000), se všude jinde jezdí autem. Třeba v Dallasu 73,4 % po vlastní ose a 14,5 % jezdí po dvou nebo více (carpool). Tahle čísla nejsou daleko od celoamerického průměru. Na hromadnou a pěšáky zbývá 5,1 respektive 2,2 %, mezi ty jsem se prostě nevlínil. Rozhodně počítejte s tím, že auto budete potřebovat, a udělejte si doma řidičák.

S českýma úsporama jsme si nemohli moc vyskakovat, ale přesto jsme museli po několika dnech koupit ojetou Mazdu na inzerát. Majitel káry uvěřil podivnému dokumentu z Čech (na mezinárodním řidičáku nebylo anglicky ani slovo, jen trocha franštiny) a v klidu nám půjčil klíčky, abychom se projeli. Předpokládá se, že se s autem vrátíte zpátky a vychází to. Je to Amerika. Pak nám ještě pomohl s převodem papírů a my získali naše první vozidlo.

Pár dnů po příletu jsme měli všechno důležité pohromadě. Bydlení, práci, auto a číslo sociální pojišťky. Zbývalo jen založit bankovní účet a vršit na něj dolary. V bance si úřednice zatelefonovala mému zaměstnavateli a osobní oddělení potvrdilo můj plat. Všechno šlo hladce do té doby, než se úřednice podívala na bankovky přivezené z Evropy. Byla to čerstvá série s novými obrázky, takové stodolarovky ještě neviděla. Přišly se podívat její kolegyně i vedoucí. Všechno však probíhalo v přátelské atmosféře a nakonec jsme dostali debetní kartu. Od té doby nosím v kapse jen pár doláčů na spropitné. Dnes jsem na tom jako ta úřednice v bance. Už jsem zapomněl, jak stodolarovka vypadá.

Debetní karta je dobrá věc, ale auto vám na ni nepronajmou. Na debetku nejsou zvědaví, nemůžou tušit, jestli nejste na účtu v záporu. Zato kreditka je zárukou solidní půjčky na blind. V Čechách se tenhle drobný rozdíl začal rozlišovat teprve nedávno. Znáám kluka, který kreditní byznys pomáhl rozjíždět, už je taky v Americe. Problém je v tom, že přistěhovalci nemají v amerických záznamech kreditní historii, tak vám kreditku milostivě přidělí, až si nějakou vybudujete.

Nakonec jsme si museli pronajmout byt. Protože většina Američanů žije ve svém (68,3 % v domech, zbytek ve velkých městech v bytech, údaje z r. 2003), jsou pronájmy v bytových komplexech obývané hlavně přistěhovalci, sociálními případy, a vůbec podivnými týpkami. Kvalita bydlení tomu často odpovídá. Díky naší nezkušenosti jsme si užili horory, které jsem už popsal v předchozích příspěvcích. Prozradím jen důležitý de-

tail. Při podepsání nájemní smlouvy se platí dopředu první a poslední měsíc a další zhruba měsíční suma jako poplatek realitnímu agentovi. Dohromady to může přijít na tři tisíce dolarů, nebo víc. My jsme už neměli, a tak jsme vypumpovali kreditní limit do dna a umořovali dluh půl roku. Tak jsme se kreditní společnosti vyplatili.

Kreditky mají určitý limit, ty lepší patnáct tisíc doláčů i víc a můžete ho využít beze zbytku. Když zkombinuju svoje karty, můžu si žít pár týdnů jako Al Capone a ta půjčka je úplně zadarmo. Pokud koncem měsíce dluh splatím, jsem z obliga. Když uplatím jen nezbytné minimum, naběhnou mi na zbytek nekřesťanská procenta. Původně jsem si myslel, že do téhle užernické situace se můžou dostat jen nemajetní přistěhovalci, ale opak je pravdou. Kreditní společnosti si žijí dobře. Podle odhadů až padesát procent Amíků svoje finanční obligace nezvládná, a pořád platí procenta z dluhů.

Část čtvrtá: Spalovači benzínu.

Těžko bych hledal něco, co je víc amerického než pořádný křižník dálnic. Díky Henrymu Fordovi a pásové výrobě měla Amerika náskok před celým světem už od začátku. Mezi lety 1900 a 1912 stoupl počet aut z osmi na devět set tisíc. O čtyři roky později to bylo už 3,4 milionu a koncem dvacátých let (dvacátého století, kdybyste si nebyli jisti) přes 23 milionů. To bylo celých 78 % všech aut na světě, pět lidí na jedno auto. V tu dobu se zbytek světa nechystal, v Anglii měli 30 lidí na auto, 102 na jeden wagen v Německu a v Japonsku nacpali do jedné káry 702 Japonců. Asi jsou skladní. V Rusku připadlo na řidičovo sedadlo 6130 zadků.

Rozvoj automobilismu měl za následek, že ve třicátých letech přišly v Americe na buben vlakové linky, městské tramvaje a ostatní hromadná doprava. A nemohla za to hospodářská krize, spíš naopak.

O zbytek se postaral Dwight D. Eisenhower. V roce 1919, ještě jako poručík U.S. Army, se přihlásil k propagační jízdě vojenské kolony napříč Amerikou. Začali před Bílým domem s čtyřiceti dvěma nákladáky, sanitkami, motorkami a průzkumnými osobními vozy a s velkými nadějemi na rychlý přesun. Po dvou měsících putování skončili v San Francisku, s průměrem jedné zlomené hřídele na den. Občas udělali za dvacet čtyři hodin i sto mil, ale někdy jen tři. Během téhle anabáze Eisenhower pochopil výhody vícepruhové dálnice.

Když v roce 1945 jako pětihvězdičkový generál křižoval poraženým Německem, mohl nepříteli závidět jen máloco. Dálnice patřily ke světlým výjimkám. Amerika podobnou síť neměla. Dwight se stal roku 1953 prezidentem a prosadil federální peníze na to, čemu se dodnes říká Eisenhowerův dálniční systém.

Síť dálnic nastartovala dalekosáhlou proměnu Ameriky (zlí jazykové tvrdí, že rozklad). To, co byla předtím města, se rozředlo do nekonečných předměstí bez definovatelného centra, náměstí nebo parku. Možná si to neuvědomujete, ale my jsme zvyklí na městečka, která přiléhají vodnímu toku, vede do nich několik cest a ty se potkávají v centru na vydlážděném plácku. Okolo jsou obchody, chodníky a lavičky. Vzdálenosti jsou úměrné, z města se dá vyjít pěšky ven. Tohle všechno nako-

nec platí i pro Prahu. Zato v Americe jedu a jedu, baráky vypaďají pořád stejně, není jasné, kdy jsem přejel z jednoho městečka do druhého (nejsou tu ani cedule s jejich jménem) a centrum se rozezná jen tak, že je vyhnilejší než ostatní čtvrti. Výjimky platí jen pro větší města, kde v centru najednou vyrazí nahoru mrakodrapy.

Jako dítě ze vsi se podvědomě orientuju podle řeky, výrazných stromů a hlavní cesty. Tady nic takového není, jsem ztracený a moje žena mě mlátí mapou po hlavě. Řeky ve stavbě čtvrti nehrály vliv nebo je zakopali pod zem, stromy nahradila podivná křoví, bažiny a náletové porosty a hlavní cesta je užší než všechny odbočky do rezidenčních oblastí, přestože ty pravidelně končí slepou otočkou. Instinkty mě jen svádějí z cesty.

Odněkud někam se dá dostat jen po dálnici. Jezdí se oficiálně pětadesát mil za hodinu, neoficiálně pětasedmdesát nebo tolik, kolik ostatní. Držte se s davem. Naváděcí cedule jsou dobré, a když si člověk nabaší do hlavy číslo výjezdu a označení další dálnice, dojede, kam chce.

Nedávno překročily ceny benzínu poprvé cenu mlíka. Kdysi jsme platili i míň než dolar za galon. Teď je cena na třech doláčích, ale to pořád neznáměná, že by zdejší řidiči pumpovali jako v Čechách „za tisícovku“. Tady se přijede a plní se vždycky až po hrdlo. Na to mají i bezdomovci (většinou ve svém karavanu bydlí).

Některá auta jsou pravdu monstra. V devadesátých letech v čase laciného benzínu přišly do módy osobní „nákladáky“, co ujedou sotva deset mil na galon. (Mimoходом, už vás vytáčí, že pořád používám americké jednotky? Řeč je o civilizačním šoku...) Jestli máte kalkulačku, tak míle je 1,602 km a galon 3,785 litru. Já už nepočítávám, vím, že majlidž 30 mil na galon je OK, 35 slušná, 40 vynikající. Na evropská auta to nemá, ale ty jsou velikostně a váhově poloviční proti americkým.

Jezdí se všude, i kdyby to bylo pár kroků. Jezdí se i na hřbitovech, cestičky jsou široké jako silnice první třídy. Jezdí se i ve státních a národních parcích. Často je vidět, jak si výletníci zajedou k moři, zaparkují na vyhlídce a čumí na oceán přes přední sklo a rozplácle můry. Ani si nevystoupí a neprojdou se po pláži.

Oblíbená zábava městských mladíků je křižovat kolem pláží (všechny perfektně dostupné auty), nebo dokonce po plážích (s náhonem na čtyři kola vás tam na vybraných místech pustí) a lovit holky. Ty jsou rozvalené na betonových zábranách dělicích pláže od silnice a culí se. Říká se tomu křižování (cruising). Bill Clinton, když se ucházel o druhý prezidentský termín, tvrdil, že devadesátá léta byla za jeho vlády jedna velká vyhlídková jízda (cruise, myšleno populární dovolená na zaoceánské lodi). Bohužel pro něj to vyznělo v tom prvním smyslu, že na pláži balil baby.

Specificky americká věc je průjezdná obsluha v hamburgerárnách, pizzeriích, poštách, bankách a tak dál. Říká se to mu drive through. Za chvíli si člověk bude moct projet i zubní ordinaci. Je to šikovné, ale co je moc, to je moc. Ještě jsem nepochopil, proč si někdo v drive through koupí hamburgra a pak se před fastfoodem krmí na parkovišti v autě. Proč si nejdu sednout dovnitř?

V práci máme kantýnu, ale i tady spousta lidí dává přednost svému pohodlnému autíčku na parkovišti. Pustí si motor, klimatizaci, rádio a pojíždají sendvič. Myslím, že si prostě potřebují užít chvíle pohody se svým miláčkem, kdy je nikdo neotravuje.

Měl bych se zmínit o důležitých odlišnostech ohledně řízení. Semafory jsou na rozdíl od Čech až za křižovatkou, kde je na ně dobře vidět a nemusíte si zalamovat krk. Hlavně se nechte zmást a zastavte před křižovatkou na bílé čáře! Další šikovná věc je, že na červenou sice musíte udělat stopku, ale když není komu dát přednost, můžete odbočit doprava.

Semafory fungují trochu jinak. Protože všichni jezdí autem, oranžové návěští k řazení není potřeba. Sotva na křižovatce blikne zelená, dovolují si občas řidiči malou prasárnu a před čumáky protijedoucích aut odbočí si doleva, aniž by jim slušně dali přednost. Většinou to zvládne jen ten první v řadě, ale nespolehejte na to. Blinkry se tu používají střídavě a na dálnici si každý mění pruhy, jak uzná za vhodné. Jsou tam většinou tři až čtyři, všechny jedou stejnou rychlostí a rozhodně neplatí, že ten vlevo je na předjíždění.

Zajímavé jsou křižovatky se značkou STOP na všech příjezdech. Kdo přijede první, první odjede. Když se náhodou setká víc aut ve stejný okamžik, blahosklonně si pokynou, kdo má jet.

Na pravidla provozu moc nespolehejte, autoškola projde málokdo (povinné jsou zkoušky, ne škola) a nikdo neví, co je pravidlo pravé ruky. Na dopravním oddělení mají sice útlou knížečku, ale ta se předpisy moc nezaobírá. Dočtete se tam hlavně, jakou pokutu vám udělí za překročení rychlosti a jak dlouho je třeba počkat po vypití dvou piv, než vám alkohol klesne na povolenou hladinu. To je důležité, i z hospody se jezdí autem. Jak jinak byste se chtěli dostat domů?

Testy se dělají se na počítači, ale křižovatky se neprobírají. Když odpovíte patrně z dvaceti triviálních otázek o pokutách a tak, mašina vás ani nenechá dokončit zbytek testu a prošel jste. Vedle mě seděl u počítače nějaký přístěhovalec z Panamy a nezvládl. Za dalších dvacet pět doláčů ho nechali na fleku udělat druhý test a papíry dostal.

Jízdy jsou taky jednoduché, s automatickou převodovkou o nic nejde. Inspektor se nechá svést pět set metrů, pak vás nasměruje do vedlejší ulice na třibodovou otočku (hlavně nejeďte nikomu na příjezdovou cestu), a když zaparkujete zpátky před dopravním inspektorátem v rozumné vzdálenosti od obrubníku, je vyhráno.

Teprve po změně zákona začalo hodně mladistvých chodit do autoškoly. Je to proto, že jim to umožní získat řidičák i v Massachusetts už od sedmnácti. Jestli vám to ještě nedošlo, pak na randění je nutné mít auto. Jinak musíte spoléhat na své rodiče. Ti fungují většinu puberty svých dětí jako taxikáři a ještě rádi koupí ratolesti auto, aby se téhle povinnosti zbavili. Podobně to funguje, když má dítě sportovní klub, doučování, chce do kina, za kamarády, cokoliv... Jak jsem se dozvěděl od známých, na rande řídí pubescent (pod dozorem) sám, aby to vypadalo, že je cool. Teprve cestou z rande se milostivě nechá svést maminkou.

Vzhledem k tomu, že všichni řídí denně, jsou Amíci vyježděnější než průměrný Evropan. Taky tu neexistuje mužský automobilový šovinismus. Naopak, kdykoliv jede rodina, řídí maminka. Obecně se tu jezdí ohleduplně, chodec má vždycky přednost, nikdo se nikam necpe, a pokud cpe, tak mu místo zdviženého prostředníku dáte vlídně přednost. Dálnice jsou široké, ale když se ve špičce ucpou, všichni vědí, že je zbytečné myškovat z pruhu do pruhu, rychleji se stejně nikam nedostanete.

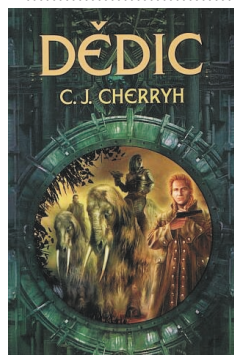
Jediný, kdo tu bourá pravidelně, jsou mladiství. Než se jim hormóny srovnají a usadí se, zruší tak dvě tři auta. To je další důvod, proč rodiče raději přispějí dospívajícím ratolestem na vlastní čtyři kola. Jakmile napíšete náctiletého jako spoluridiče vašeho miláčka, ztrojnásobí se vám riziková pojistka, což za rok dělá asi tolik jako cena slušné ojetiny. Když k tomu připočtete riziko, že podle statistik vám potomek do tří týdnů auto zaručeně zruší, je rozhodnuto.

Na silnici je nebezpečný i druhý pól, věková kategorie důchodců. Často vidím na cestách staroušky, kteří vypadají, že za volantem zesnuli. V místních novinách se dají vyčíst i takové perly, že se na křižovatce srazily sestry (80 a 82 let) s jiným vozem, který řídila 85 letá dorostenka. Vzhledem k tomu, že zdravotní testy jsou benevolentní (v podstatě zkouší jen periferní vidění), a taky proto, že odebrání řidičáku je rozsudek k totálnímu společenskému úpadku a životu v ústavu, nechají řidičák i prakticky nevidomým.

Nedávno jsem si při služební cestě do Michiganu prohlížel z letadla krajinu rozparcelovanou na pravouhlé farmy, přilehlé budovy, jednu stodolu, jeden traktor, malý rybník a kousek lesa. Kam se člověk podíval, bylo to stejné. Cesty od nikud nikam, míle a míle žádné městečko, žádné chodníky, park, nic. Zajímá mě se, kam chodí mladí, když všechno je něčí a všude je zákaz vstupu. Odpověď zněla, že si najdou odlehlejší polní cestu končící v příhodném lesíku a sjíždějí se z širokého okruhu. Tam pálí oheň a vesele se opíjejí. Po takových bezpečných místech je velká poptávka i v Massachusetts. Holt tu nefunguje ani anonymita velkoměsta, ani nemají široké družstevní lány a obecní lesy plné cestiček a diskrétních míst. Dokud nemáte auto, jste pořád někomu na očích.

Jak vidíte, Američané budou jezdit, i kdyby roztály všechny ledovce a ropu vypumpovali i z Aljašky. Z automobilové závislosti nevidím cestu ven.

Martin Gilar

Dědic je třetí díl rozsáhlé ságy C. J. Cherryhové o soužití lidí s rasou mimozemšťanů, kteří mají jinou psychologii a jiný žebříček hodnout.

Pro autorčiny fanoušky máme zprávu z redakce Tritonu, že na čtvrtém a pátém dílu se pilně pracuje.

Vydal Triton 2006, přeložil Marek Čtrnáct, obálka Jan Patrik Krásný, cena 249,- Kč, pro členy klubu Trifid 179,- Kč

Moje veselé historky z vojny aneb proč si myslím, že by měla být povinná vojenská služba

Tento text jsem slíbil kamarádovi Zdeňku Rampasovi už před lety, kdy se snažil v Intercomu zavést jakousi rubriku zážitků starých sci-fi struktur (SSSR). Snad mi Zdeněk odpustí prodlení.

Hned v úvodu je nutné uvést, že jsem tzv. „zelený mozek“. Kladný vztah k vojně, zbraním a uniformám jsem sál tak řečeno s mateřským mlékem (těžko napsat s dědečkovským...), neboť můj děda byl ruským legionářem, z Ruska si přivezl manželku (a s ní tři její sestry, nikoliv kvůli polygamii, ale aby jim zachránil život před bolševickým běsněním) a vyprávěl mi řadu historek ze své služby na Sibiři, které mě na zbytek života poznamenaly. Děda byl tak říkajíc „chudý hoch z moravské vísky, který se proslavil“ (pro ty mladší, to byl titul jedné knížky o TGM). Děda bohužel zemřel, když mi bylo šest let, takže mám jeho historky tak trochu v mlze a jejich interpretace bude patrně trochu posunutá ve smyslu *Dichtung und Wahrheit*. Tak například mi vyprávěl, jak se sekají lahve sektu šavlí; teprve nedávno jsem se to konečně naučil (díky jednomu svému trenérovi šermu). Také mi říkal, že carští důstojníci dělali tzv. kukačku. To si sedne pár dekadentních důstojníků do místnosti, kde se zhasne. Jeden zakuká, ostatní vystřelí. Kdo přežije, vyhrál... Říkal mi, že nejlepší lichočka pro krásnou dívku je, když se jí řekne „slečno, pro vás bych dělal kukačku“. Párkrát jsem to zkusil (tedy ne střílet, ale použít tu lichočku) a dívky (většinou z bělogvardějských rodin, jako byla ta naše) to oceňovaly. To se ovšem psala šedesátá léta 20. století. Ale zpátky k té vojně.

Od takových nějakých svých 12 let (kdy jsem začal šermovat) jsem sbíral zbraně, a když jsem v roce 1967 narukoval, nešel jsem na vojnu „z musu“, ale protože jsem se těšil. Narukoval jsem k 7. spojovacímu pluku do Litoměřic, kam brali středoškolačky a školili je v „odposlechu radiových sítí nepřítel“, tzn. americké armády dislokované v Západním Německu. Absolvovali jsme prvních deset měsíců v poddůstojnické škole a měli jsme čtyři hodiny angličtiny denně. Další zbytek dvouleté vojny jsme poslouchali ty radiové sítě nepřítel. Musím říct, že to byla fešácká vojna. Zažili jsme i trochu té „šikany“ (tenkrát se tomu říkalo buzerace); nevyčištěné kanady nám vyhazovali poddůstojníci z okna ve druhém patře (pak jsme si je pracně rozebírali), drhnul jsem chodbu kasáren kartáčkem na ruce (ne zubním), řvali na nás „k zemi, vztyk!“ v blátě, no asi si ti kluci o rok starší někde přečetli, jak se buzerovalo za první republiky, či ještě za monarchie, ale byla to celkem sranda. Můj o rok mladší brácha tohle nikdy nevydejchal a z vojny má trauma, přestože sloužil ve škole pro důstojníky v záloze a dneska je kapitán v záloze, ačkoliv je rozený pacifista, zatímco já, zelený mozek, jsem jenom desátník v záloze. Nikdy jsem bráchu nepřesvědčil, že integrovaného člověka nemůže žádný debil ponižit, i kdyby měl o frčku víc a kdovíjak ho buzeroval. Já jsem vždycky zastával názor, že člověk zůstane svobodný i ve vězení (tam jsem nebyl, ale pár výslechů na policii a cel předběžného zadržení jsem si užil).

Mně se na vojně líbilo to, že občas vyrazíme s rotou do přírody, střílíme (slepými náboji) po „nepříteli“, zdoláváme opičí dráhu a učíme se obsluhovat nejrůznější vojenskou techniku, v našem případě samozřejmě nejrůznější vyslačky. Tankem

jsem se projel až třicet let po vojně, v rámci kursu na přežití, který pořádala československá armáda pro novináře, kteří by snad chtěli jít do Bosny či Iráku. Na rozdíl od bráchy, který strávil celou vojnu v tanku a dodneška z toho má trauma, jsem si to užil. Ovšem řídit jeden den tank na nějakém fešáckém kursu se nevyrovná tomu, prodělat tankistický cvycik, kdy se člověk jeden den projede, střílí, velí třeba i četě tanků, naučí se taktiku tankového boje (jaká byla za 2. světové) a potom ten tank musí týden rozebírat a čistit.

Jako spojaři jsme měli celkem dobrou vojnu, ale kromě pravidelných střelb a překážkové dráhy jsme museli absolvovat i takzvané zrychlené přesuny, tzn. s plnou polní a samopalem uběhnout v limitu asi 1 hodiny 10 kilometrů. Sotva jsme to ustáli, protože mezi námi nebyli žádní supermani. Jednou mi kamarádi vzali samopal, neb jsem už únavou pletl nohama, a dévéřák (DVT = dozorčí vojskového tělesa) je seřval, že vojín má nosit samopaly poddůstojníkům a ne naopak. Ale limit jsme vždycky splnili. Tehdy s námi sloužil takový mrňavý chasník ze Šumavy, jmenoval se Vláďa Ch. V té době byla ještě na vesnici ostuda, když se kluk nedostal na vojnu. Vláďa se o to snažil 3 roky! Měl pod míru a byl i na tehdejší normy dost slabý. Nakonec (asi nějakou protekcí) se na vojnu dostal. Měli jsme ho jako takového maskota, všichni mu pomáhali (kdepak dneska, deptat slabšího!) a byl to bezvadnej kluk. A jezdila za ním ze Šumavy moc krásná slečna! Jednou jsme mu pomáhali přes nějakou překážku na opičí dráze, on nám spadnul, zlomil si klíční kost a měli jsme dojem, že má po vojně. Kdepak! Za měsíc byl zpátky a se vši ctí dva roky odsloužil!

Jedna z nezapomenutelných spojařských historek se týká situace, kdy jeden „bigoš“ (méněcenný spojař, který není cvičičný ve fonii – otevřeně řeč v cizím jazyce –, ale v morseovce) neodchytí americký telegram (za to bylo vězení), a tak pohotově vyběhl ze spojovacího střediska, otevřel si vůz s radiovým vybavením, naladil frekvenci nepřítel a morseovkou napsal: nerozuměl jsem telegramu, opakujte! Američani zopakovali, kluk dostal 14 dní dovolené za pohotovou bojovou iniciativu a 14 dní vězení za to, že prozradil dislokaci jednotky. Inu, bezvadná vojna.

Zlom v Litoměřicích přišel 21. srpna 1968. Celý „obrodný proces“ jsme prožívali velmi intenzivně, zajímavé bylo, jak se nám důstojníci omlouvali za chyby padesátých let a také to, že jsem už od března uzavíral sázky, kdy nás ti „Rusáci“ obsadí (všechno jsem vyhrál, lahve vyhraného sektu jsem ovšem nikdy neviděl). Signifikační například bylo, že přes veškeré uvolnění atmosféry nám nedovolili založit Klub angažovaných nestraníků. Také díky odposlechu jsme věděli, že týden před „vstupem spřátelených armád“ Američané v západní Evropě zakázali cvičení všech vojsk až na úroveň roty; měli své informace. Armády Varšavské smlouvy vkročily na naše území vlastně už v noci 20. srpna. Zrovna jsem byl ve službě a z radiového provozu Američanů jsme o tom věděli okamžitě, ještě než tu informaci začal vysílat pražský rozhlas. Přirozená reakce byla: „Přepadli nás Sověti, tak proč monitorujeme Američany?“ Kupodivu několik vlasteneckých důstojníků prohlásilo, tak přeladíme frekvence a budeme monitorovat Varšavskou

smlouvu. Opět jsem byl nositelem špatných zpráv a prohlásil jsem, že je to blbost, že už o nic nejde. Nicméně jsme splnili vlasteneckou povinnost a „sprátelená vojska“ jsme asi 14 dní monitorovali. Úžasné bylo, jak se k odposlechu hlásili i ti největší flákači; kluci ze „Ślonzsko“ monitorovali Poláky, němčináři spojaře NDR, cikáni Maďary a my ostatní Sověty, Bulhary etc.

Do Litoměřic vrhla polská námořní pěchota v modrobíle pruhovaných tričkách, až později Sověti. První dny nám rozdali velitelé samopaly s ostrými náboji, přidělili nám místa u oken kasáren a prohlásili, že se budeme bránit. Jasná sebevražda. Dnes bych to odmítl s poukazem na to, že je to na h...o, tedy na nic, že se chci dožít důchodu, ale kupodivu ve dvaceti letech to člověk bere vážně, a rozkaz jsme splnili, i když jsme byli posraní strachy. Oficíři si to za dva dny rozmysleli a ostré náboje nám zase vzali. To nám zachránilo život. Kasárna obsadili ruští důstojníci, kteří dva měsíce předtím u nás byli na štábním cvičení Varšavské smlouvy (rekognoskovali tenkrát terén, proto ty moje vyhrané sázky). V kasárnách stálo sovětské BVP (bojový vůz pěchoty) s mongolskou nebo jakou posádkou, kluci nedostali vodu, srali asi ve voze a za dva týdny odjeli – nestříleli po nás, my jsme s nimi nekomunikovali (kdyby asi, tak by stříleli), jak přežili ty dva týdny bez žrádla a pití, nechápu.

Ještě před „vstupem“ jsme zažili taky různé historky. Tak například, přísně utajené sledovací středisko v Litoměřicích bylo několikrát násobně odposlouchávané. Důstojníci, kteří měli doma vysílačky a občas nám pod vlivem alkoholu jako nadšené radioamatéři vstupovali do odposlechu amerického vysílání s anglickými hláškami. Měli asi dost průsery. Kluci, kteří poslouchali radiový provoz pěších vojsk (já byl „elita“, poslouchal jsem letecké síly a v posledku dokonce radiovou síť sedmé americké námořní floty), se chlubil, že mají nahanou relaci, kdy po pravidelné zkoušce spojení spojaři zapomněli vypnout vysílačky, souložili s kolegyněmi (americká armáda na těchto funkcích zaměstnávala profesionální vojáky a vojačky) a nahrávka je plná krásných výkřiků! Po převratu 1989 jsem to vyprávěl jednomu českému důstojníkovi, který tehdy sloužil u zpravodajské složky americké armády, a ten mi řekl: „No jo, to jsme vám dělali schválně!“ Já mu nevěřím; co taky bylo schválně na tom, že američtí spojaři nám každé Vánoce přáli „Merry Christmass and Happy New Year for Cerman's Boys“? (Velitel našeho pluku se jmenoval Cerman.)

Monitorované zprávy ze srpna 1968 jsme předávali do Prahy na štáb, netuším, jak byli ti spolupracující „vlastizrádci“ na štábu potom potrestáni. Víím, jak jsme byli potrestáni my. Velitel pluku zběhl už dva dny před „vstupem“ k Sovětům. Ti důstojníci, kteří splnili přísahu, byli dílem pozatýkáni, dílem vyhozeni z armády. My obyčejní vojcové (tehdy už v hodnostech desátníků a četařů, za vzornou službu) jsme nemohli být potrestáni jinak než zamítnutím složit důstojnické zkoušky. Tak totiž tehdy končila vzorná služba v Litoměřicích; každý průměrně inteligentní spojař odcházal do civilu v důstojnické hodnosti podporučíka. Zkoušky nám byly odepřeny a bylo nám řečeno, že za svoji „vzpouru“ budeme chodit na cvičení „až zčernáme“. Jak řekl, tak udělal. Absolvoval jsem po vojně osm vojenských cvičení, jedno horší než druhé. Na jednom (trvalo ob-

vykle 3–4 týdny) jsme pracovali 16 hodin denně při výstavbě tankových garáží (v mrazivém únoru); dneska mám 13 kg přes váhu, tenkrát jsem neměl ani kilo, přesto jsem zhubl o sedm kilo. (Moje přítelkyně si to tenkrát pochvalovala, jak jsem po návratu štíhlý a svalnatý!).

Musím ovšem přiznat, že ne každé cvičení bylo tak drastické, jak jsem se svrchu zmínil. Tak například jednou jsem cvičil v Písku. Ložirovali jsme v takových menších kasárnách, odloučených silnicí od těch monstrózních. Asi nikdo nevěděl, co s námi, a tak nám veleli tzv. absící. To byli kluci o pár let starší, absolventi vysoké školy, kteří nepatřili k těm trestaným, měli vyšší hodnosti a měli nás vyučovat jak teorii, tak praxi boje. Za pár dní jsme zjistili, že se o nás nikdo nestará, a tak jsme vždycky ráno po snídani vypochoďovali ve tvaru z kasáren a z Písku do krajiny. Dílem jsme se váleli v lesích, jedli borůvky, dílem jsme chodili po krajíně a navštěvovali vesnické hospůdky (Putim a podobně). Ve čtyři hodiny odpoledne (po „zaměstnání“, kdy kariérní důstojníci odcházeli k rodinám) jsme se vrátili do kasáren, nikým nepostrádáni a nehlídáni. Ne všichni tihle záložáci tam byli z trestu, takže neměli naše zkušenosti. Já jsem věděl, že každá rota záložáků má právo na vycházkovou uniformu, jednu na tři muže, a když záložák požádá o vycházku, zpravidla ji každý den dostane. Takže první věc, kterou jsem na každém cvičení udělal, že jsem požádal o vycházkovou uniformu pro záložáky. Měřím 163 cm, a tak ten nejmenší vyfasovaný mundur nikdo jiný než já neoblékl. Tudiž jsem odcházal na vycházky každý den. (Od té doby nemůžu pít sauvignon, protože tenkrát nic tak levého v Písku ve vinárnách neměli...)

Kluci si jednou přivedli z vycházky nějaké poběhlíce; když se jich v odloučených a nikým nestřežených kasárnách nabážíli, tak je opilí zavřeli do skříněk a ráno nás probudil pěkný randál, jak holky tloukly o plechová dvířka...! Inu, mládí...!

Trochu drsnější bylo jedno cvičení v Praze, někdy kolem roku 1982. Musím předeslat, že jsem se na těch osmi cvičeních nikdy nešel s kluky z Litoměřic, ale vždycky to byla parta nějakých vyvrhelů. Tehdy v Praze různí kriminálníci, takže nám dali za velitele roty vojenského prokurátora v hodnosti plukovníka! (Obvykle nám velel nějaký zelený poručík.) Ten chlap byl docela solidní; my jsme měli tři týdny kopat nějaké výkopy pro kabely, ale jak to bývalo v socialismu, kabely nebyly a tak jsme se dost flákali. Jednou jsme leželi na směřáku za kasárnami, opalovali jsme se a najednou prokurátor! (ten se nám obvykle vyhýbal). Já byl velitel té sebranky, a tak na mě vyjel: soudruhu desátníku, jaké tu provádíte zaměstnání? Inu, nebyla žádná volná učebna, odpověděl jsem, a tak jsme zalezli sem, soudruhu plukovníku, a procvičujeme hláskovací tabulku NATO! Vysvětlíme: každé písmeno abecedy se hláskuje podle dané tabulky (např. hláskovačku českých spojů, viz telefonní seznam: A = adam, B = božena; ruská hláskovačka: A = adam, B = Boris... atd.) Hláskovačka NATO byla natištěná na předsádkách Zákl. 1.1., tzn. základní vojenské předpisy, které jsem zrovna měl v ruce a jejichž předsádky samozřejmě žádný důstojník nečetl. To „americké“ hláskování je alfa, bravo, cyril, delta atd. Tak ten oficíř si vzal Zákl. 1.1 do ruky a řekl, tak začněte. No, my jsme se to v Litoměřicích naučili nazpaměť, jako když bičem

Vážené členky Akademie SFFH, vážení akademici, dámy a pánové, pane prezidente,
dovolu, abych se připojil k diskusi o Akademii SFFH, zejména o nominaci a hodnocení českých autorů.

Úvodem:

V informačním sevisu fandumu č. 6/2006 vyšel velice zajímavý článek Jiřího Popiolka s názvem „Kam kráčíš, Akademie... a kam bys kráčet měla“. Přimlouvám se jak u šéfredaktora Interkomu Z. Rampase, tak i u redaktorů Sardenu Pagiho a Pechyho, jestli by tento článek (samozřejmě se souhlasem J. Popiolka) nemohl vyjít i na Sardenu, nejen protože se na něj budu občas odkazovat – ale zejména proto, že obsahuje spoustu nových myšlenek, připomínek a námětů k fungování Akademie SFFH.

A nyní tedy ty mé dva skromné příspěvky:

České a slovenské knihy.

Jednoznačně udělovat tři kategorie:

- a) sci-fi
- b) fantasy/horor (nápad J. Popiolka sloučit fantasy a horor je z hlediska stavu naší hororové scény – kdy takřka žádná není – velice dobrý)
- c) čtenářskou cenu pro českou nebo slovenskou SFFH knihu (opět nápad J. Popiolka)

České povídky – část I.

Kromě připravovaného řešení, které navrhuje užší organizační výbor Akademie (nominace pěti povídek porotou odborníků rovnou do druhého kola, tuším) a které navrhuje Jiří Popiolek (nominace určitého počtu povídek přímo médií – redakcemi časopisů a sborníků – kde tyto povídky vycházejí) – mám ještě další návrh.

Vojna (pokr. z předchozí strany)

mrská, tak jsem mu to odrecitoval (končí to whisky, yankee, zulu) asi za 10 vteřin. Kluci delikventi čuměli, v životě to neslyšeli, plukovník taky ne, ale aby neztratil tvář, tak řekl, bravo, soudruhu desátníku, pokračujte a odešel. Zase jsem byl slavnější (jak by řekl Hrabal, rakóské voják zase slavně zvitězil; to narážím na svou monarchistickou orientaci).

Tenhle plukovník nebyl žádné blbej chlap; měl i smysl pro humor. Ve dnech toho cvičení jsem měl dělat státnici z angličtiny. Dal mi volno, a když jsem se vrátil, zeptal se: Tak za kolik? Já jsem hrdě hlásil, samozřejmě za jedna! A on na to: To je dobře, desátníku, že jste tak dobrý v angličtině, útočit budeme na západ!

Po listopadu 1989 začal být život tak hektický, že mi nedošla jedna věc: kdybych tehdy podal na vojenskou zprávu žádost, aby mi umožnili udělat zpětně důstojnické zkoušky, které jsem nemohl dělat z trestu za to, že jsem v duchu přísahy bránil svou vlast (byť jen se sluchátky na uších), určitě by mě ti bolševičtí oficiři šmahem povýšili a byl bych dnes důstojníkem v záloze jako můj pacifistický brácha, který je kapitánem! Nikdy si to neodpustím.

A teď k tomu podtitulku, proč si myslím, že by měla být povinná vojenská služba. První důvod je ten, že žádný stát se neubrání v případě vojenské konfliktu jenom s tzv. „profesionální“ armádou. Profesionální armáda je armáda, kde jsou poddůstojní-

a) zachovat dvoukolový systém s hlasováním všech akademiků

b) již v prvním (!) kole by každý vybral 10 povídek, které by však hodnotil již počtem bodů (nebo umístěním, což je to samé)

c) do druhého kola by jako nyní postoupilo 5 povídek (možná by bylo vhodnější, aby jich bylo všech 10), které by však díky „předvýběru“ v prvním kole nepostoupily na základě pár hlasů, ale celkem široké bodové škály

České povídky – část II.

Opět jako u knih udělovat dvě, zde by možná šly i tři kategorie:

- a) sci-fi
- b) fantasy
- c) horor (na podporu tohoto ne příliš rozšířeného žánru; z hlediska českých autorů, myslím)

Pokud si vezmu, že zde vycházejí dva profesionální literární časopisy (Pevnost, Ikarie) a stále častěji se vydávají povídkové sborníky, nemluvě o spoustě povídek ve fanzinech (a na vybraných SFFH webech), domnívám se, že další členění jak českých povídek, tak i knih je zcela logické. A sama Akademie tento princip používá u zahraničních děl, takže tím se vlastně „pouze“ srovnávají podmínky pro překladačové i původní knihy (sborníky, povídky...).

Tak, a to je prozatím všechno, vážené dámy a pánové. A naložte s tím, jak uznáte za vhodné.

(...no, tak to jsem si zase naběhl.)

Jiří W. Procházka

ci (a samozřejmě důstojníci) dlouhodobě sloužící vojáci, kteří mají v případě konfliktu vycvičit ten „kanónenfutur“. Národ musí umět zacházet se zbraněmi a mít základní vojenské návyky.

Zeptejte se Izraelců, proč tam chodí na vojnu i ženy, zeptejte se Švýcarů, proč jako neutrální země, která pět set let neválčila, má povinnou vojenskou službu. Kecy o tom, že je to drahé, neberu. Jenom ty daňové úniky všelijakých tunelářů by to zaplatily a stát, který si neumí svobodu uhájit sám (bez „deštníku“ NATO), si ji nezaslouží. Kromě toho, vojenská služba je obrovská zkušenost pro mladé muže: naučí se disciplíně (jedináčkově zjistí, že nejsou na světě sami); naučí se střilet a mít respekt ke střelným zbraním; naučí se čistit si boty; naučí se žít v kolektivu a respektovat jeden druhého; naučí se vážit si svobody; vojna jim dodá sebevědomí; tzv. odpírači mohou sloužit v pomocných službách. Důvodů by se našlo ještě mnoho; stačí přečíst si skvělou esej Franty Novotného *Proč nejsem pacifistou*. Bohužel, myšlenka lidové brannosti zaniká s ideou Evropské unie. V době ohrožení atlantické civilizace muslimskou expanzí je nutno si položit otázku, komu slouží snaha o zrušení stálých armád a povinné vojenské služby pro veškerou mužskou populaci. Ale to už je jiný příběh; ať si to dilema rozřeší každý sám.

Leonid Křížek

Pohoda

Letos jsem se do Chotěboře těšila opravdu jako malá. Ostatně, proč jako? Minulý školní rok jsem si užívala různých žáčkovských radostí (paní uklízečka vás při kontrole bačkor setře do velikosti prvnáčka) a korunovala je skvostným odjezdem. Ulila jsem se v úterý z poslední hodiny, heč! Představte si dvacítku pilných studentů nad šíleným úkolem pod ještě hůř rozpálenou střechou. Máte? Takže teď se někdo zvedne, vytáhne báglik a prchá pryč, kamsi do úžasného světa. To bylo smutně závistivých pohledů! Nějaký úkol na cestu kolegyně moc neutěšil, dostali ten samý.

Samozřejmě jsem si malovala, že to sfouknu hned ve vlaku, ale houbičky. Ani lkarii jsem nezvládla. Seděla jsem u okna a koutky se mi samy vytáhly nahoru. V kupé jsem zůstala sama, s takovým časopisem a blaženým výrazem jsem zřejmě působila nanejvýš podezřele. Znervózněla jsem před Prahou, neb jsme se někde zdrželi přes půl hodiny a spoj byl pryč. Dojela jsem tedy až do Kolína, pražské Hlavní nemusím. A tam, představte si tu smůlu, jsem nastoupila do jiného vagonu, než seděla Františka! Potkaly jsme se až v H.B. při přestupu. Lokálka se plazila, byť příjemnou krajinou, takže jsme dofanuly před KD Junior přesně v osm. Byl to počín záslužný, neboť pořadatelé si hned přestali rvát vlasy. Františka chvilku mobil, v osm přednášela a ona nebyla. Bohužel se různé konstelace vyvrhly tak, že Františka popojížděla českými krajinami a kdo si ji mimo přednášek ušklubnul a mohl s ní být, ten se měl.

Jedním z velkých témat bylo povýšení Tomáše Němce na šéfredaktora Pevnosti, k čemuž jsem mu hned při prvním setkání upřímně gratulovala. Ony tyhle posty mají hodně pyrrhovou příchuť. K závidění je především velká radost z neustálé práce, že. I Vlado Říša o tom trochu povídal, když se na otočku objevil. Díky němu jsme si mohli užít i Editu Dufkovou. Egon Čierny podlehл mé teorii o možné korupci zmíněné spisovatelky a podplácel ji Tatrankou, aby z ní vymáčkl příslib románu. Bohužel Edita ujíždí pouze na čokoládě hutné a bez příměsí. Alespoň jsme tedy toho odpoledne s Editou a Františkou zažily přehlídku krásných statných mužných těl. Kochly jsme se pohledem na fotbalák a dělalo nám velmi dobře, jak mezi supermanky fandiho nebo mrštné běhají dvě dívčiny. Jedna skvěle chytala a druhá hbitě útočila.

Mezi hvězdy festivalu patřil Vladimír Šlecht. Já z jeho příchodu na pořad měla tak strašlivou trému, že se mi huba rozjela jak rychlovlak. No, vždyť to byla nějaká pocta, když se objeví po nějakých pěti letech (skromně tvrdíc, že jako přivěšek a doprovod potomstva) a hned zamíří na moji přednášku!

Tohle festivalové léto bylo o setkáních a pohodách. Ne, nemyslete, že jsem letošek prokecala na baru, jak tvrdívají mí potomci. Jednak jsem se přesunovala i vedle na zahrádku, jednak jsem běhala po přednáškách a filmech a leckam se ani nedostala, jak bylo natřískáno. Dokonce i na malé procházky se čas našel (než bar otevřel). Setkáním se člověk nevyhnul ani v časném ránu.

Mezi chvíle nejhvězdnější patří každé setkání a posezení s Ondřejem Hercem. Nebyla jsem oslňena poprvé – a ani jediná. Martin Koutný zbrblal, proč jen s sebou nemá diktafon. Cítili

jsem to stejně: Každý z nás by si tyhle chvílky sebral do hrsti a nábožně dlachmil a nedal, pořád dokola prohlížel a okukoval, jestli jejich barvy neblednou. Jsme si až příliš dobře vědomi mar-nosti veškerých předsevzetí, že chceme a dokážeme si v budoucnu vybavit slovo od slova, minutu po minutě.

Když jsem se bavila s téměř náhodným návštěvníkem, který si prostě zkusil udělat dovolenou, když ho pár věcí z našich oborů zajímá a pořad vidá pozvánky, zase mne hněla ta všeobecná přezíravost vůči fantastice. Stejně jako později, když spolužačky zíraly na plachty s programem a leccos jim připadalo třesku-tě známé, případně oblíbené (spolužáci uchovávali odstup, koukali nám přes rameno). Padaly otázky, proč o takové akci není nikde (ve větších médiích) ani zmínka. Jestli se tam sjede přes tisíc lidí? Na Vysočině je navíc hezky...

Vůbec nevím, jak ze sebe všechno důležité vyspat a na nic nezapomenout. Vždyť jen vyjmenovat všechny přátele a milé spoludiskutéry znamená pořizovat dlouhý seznam. Kdo se kdy nevešel ke stolu, objevil se třeba na natřískané debatě o augmentech (vedl O. Nekola). Původní diskuze o technickém vylepšování člověka sklouzla do roviny spíše psychologické a půl dne by bylo málo. Třeba něco dotáhneme na Parconu? Uvidíme.

Po návratu jsem svým mužům brutálně přerušila chlapskou dietu (pivo, burty, nanukáč, čínská polévka) a za velikou dřinu na baru je hned odměnila třemi plechy reveňového koláče s drobenkou. Festival se za mnou táhne dál, i když lítám u sporáku: Egon Čierny mne trochu zaměstnal a navíc prozradil bouřlivou debatu nad Editinou knihou. Zatoužila jsem po duchaplně jiskřivém příboji a koukla na Fantasy planet. Ano, jiskří tam, ale kolem Edity moc ne. Ach jo.

Protože jsem v nějakém osamělejším ránu na baru (ještě byly židle nahoře) úkol zvládla, trochu něco zopakla a vůbec se správně modlila ke všem svatým, udělala jsem závěrečku z re-kvalifikace a mimo jiné jsem dnes i účetní. Nejvíc ovšem drbu barák, neboť pokračují zednické práce a sklízím, co kvapem zraje v sadu. Mám také radost, že moje nepatrná osůbka přispěla k blahu mužského světa: Nikdo netušil, že máme bandazy na osm až deset točených piv! To bych své chlapy mohla brzy nechat znovu samotné, co říkáte?

A. Š.

Z deníku BB (část šestá)

(BB = Blbá Blondýna = mimikry ženy středního věku, úspěšně zabírající zejména v pražském dopravním provozu a při komunikaci s muži obecně).

Ne, neobávejte se, že vás Blbá blondýna zavalí popisem pamětihodností hlavního města britského království. Tyto informace ponechám vašemu samostudiu nebo osobní návštěvě. Pro dnešek bude pro mě zajímavější srovnání našich kulturních odlišností. Patrně nelze s Londýnem srovnávat dvoutisícové Štětňovice, kde s manželem, dětmi, psy, kočkami a želvou bydlím, ale zkusím porovnat Prahu, v níž pracuji (a kterou stejně jako Londýn miluji). Zde je tedy 10 největších rozdílů, ať ve smyslu kladném či záporném:

1. Čisté vlaky. Skoro všechny, dokonce i v metru se všemi jeho třinácti trasami. Mnohé s klimatizací (a vedro bylo letos v létě stejně v Londýně jako v Praze). V každém vagonu běží na

Časem s vědou – matfyzácký červenec

Osobnosti, které změnilý náš svět

Gottfried Wilhelm Leibniz se narodil 1. července 1646 v Lipsku. Většinu života strávil jako diplomat míšeňského kurfiřta. V roce 1675, inspirován Pascalem, předvedl ve francouzské AV mechanické počítadlo schopné všech čtyř základních početních úkonů. Čtyři roky nato zase zveřejnil ideu dvojkové číselné soustavy. Tvrdil, že libovolnou informaci lze zakódovat do čísel a pak pro ni najít „obecnou metodu, jejímž použitím bude možné všechny pravdy, na které přijde rozum, převést na nějaký druh výpočtu“ (tento názor vyvrátil v roce 1930 Kurt Gödel, od jehož narození letos uplynulo sto let a který Leibnize nesmírně obdivoval). S milovanou královnou věd Leibniz náruživě obcoval i v její takřkajíc astrální podobě: roku 1684 zveřejnil svoji verzi (existovala ještě Newtonova) diferenciálního, po dvou letech též integrálního počtu.

Ve filosofii mj. anticipoval pojem nevědomí a učení holismu (opaku redukcionismu). Zemřel roku 1716.

Hans Albrecht Bethe se narodil 2. července 1906 ve Štrasburku. Koncem 20. let, to právě disertoval z fyziky, se potvrdilo, že Slunce je tvořeno velkou většinou z vodíku. To ho časem přivedlo k závěru, že jediná jaderná reakce, možná ve velkém měřítku na Slunci, je slučování vodíku na helium. Ze sluneční konstanty a geometrických poměrů sluneční soustavy vypočítal, že ve Slunci se každou vteřinu sloučí 650 milionů tun vodíku, přičemž se v energii přemění 4,6 milionu tun hmoty.

Tohle Bethe publikoval roku 1938 už v Americe, kam uprchl před Hitlerem. Dostal Nobelovu cenu. Zemřel loni.

Vystudovaný chemik József György de Hevesy coby stážista u Ernesta Rutherforda v Manchesteru zažil objev izotopie (Soddy 1911). Nad ním ho napadlo, že trocha radioaktivního izotopu přidaného k příslušnému neaktivnímu prvku ho musí nejen věrně provázet ve všech chemických re-

akcích, ale také prozrazovat svým zářením... Objevil tak radioaktivní stopování.

V roce 1936 vynalezl novou analytickou metodu – neutronovou aktivační analýzu (NAA). Ozařování neutrony přemění ve vzorku přítomné prvky na radioaktivní izotopy, které pak lze stanovit měřením jejich charakteristické radioaktivity. NAA je pro řadu prvků nejcitlivější analytickou metodou vůbec, zachytí je v množství i menším než miliardtina gramu!

Nobelista Hevesy zemřel jedenaosmdesátiletý 5. července 1966 ve Freiburgu.

Hrabě Amedeo Avogadro vystudoval práva, ale brzy propadl fyzice. Roku 1820 (čtyřiačtyřicetiletý) získal na univerzitě v Turíně první italskou profesuru matematické fyziky, kterou zastával třicet let.

Roku 1811 publikoval tuto hypotézu: „Stejné objemy plynů za stejného tlaku a teploty obsahují stejné množství molekul.“ První tak upozornil na rozdíl mezi již známým pojmem atom („nejmenší“ částice hmoty obecně) a novým pojmem molekuly jako nejmenší částice sloučenin (je ostatně autorem termínu molekula).

Zemřel 9. července 1856 v Turíně.

Georg Friedrich Bernhard Riemann disertoval roku 1851 na berlínské univerzitě prací vedoucí k zobecnění pojmu matematické funkce a k formulaci obecnějšího integrálu. Tři roky nato při habilitační přednášce v Göttingenu láme okovy euklidovské geometrie a odhaluje svět prostorů křivých a o libovolném počtu dimenzí (právě tato jeho práce o šedesát let později pomohla Albertu Einsteinovi matematicky vyjádřit teorii relativity).

Zemřel krátce před čtyřicátkou 20. července 1866 u jezera Maggiore v severní Itálii na tuberkulózu. **František Houdek**

- Malá londýnská komparativní studie

displej příští stanice, venku na zastávce svítí minuty zbývajících do příjezdu dalšího vlaku. A téměř každá stanice je přestupní.

2. Při vstupu i východu z každé stanice metra či vlaku turnikety, které vás bez lístku nepustí tam ani zpět. Hezké řešení problému černých pasažérů.

3. Přečtené noviny neputují do koše, ale nechávají se na sedadlech metra, vlaku, autobusu. Další cestující si je půjčí a pak zase odloží.

4. Strašný zvyk odkládat zbytky jídla, pet lahve, plechovky či noviny, kam člověka napadne (pod lavice v metru, na zem, do kolejiště vlaků, na obrubník u Toweru či dokonce pod sedadla v divadle). Pro mě neomluvitelné ani nedostatkem odpadkových košů.

5. Lidé s kávou a snídaní jdoucí do práce. Snídá se v práci a obědvá venku na lavičce či v parku. K dostání jsou stovky sa-

látů, baget, těstovin, kávy či nápojů a v poledne na každém travnatém místě či parku k vidění stovky úředníků v modrých košilích a dam na vysokých podpatcích sedících trávě, obědvajících a odpočívajících. Chodit a lehat na trávníky je nejen dovoleno, ale naopak doporučeno.

6. Babylon všech ras, barev pleti, vyznání a jazyků. Velká facka xenofobii. Muži i ženy útlí i obézní. Hezčí i škaredí. Malí i velcí. Upravení i nikoli. V podpatcích i naboso. Prostovlasí, v klobouku, v šátku, turbanu i fezu. Černoši. Asiaté. Indové.

7. Žádní psi. Nikde. Ani s páničky ani volně pobíhající.

8. Ani ve vedru a slunci nenosí Londýňané sluneční brýle. Občas a zcela výjimečně jsou k vidění na turistech s průvodci, mapami a fotoaparáty, ale nikdy na byznymenech, dámách či maminkách s kočárky. A žádné igelitky. Ty jsou pro Londýňany zjevně určené k donesení koupeneho domů.

Divoká jízda

Každý uživatel internetu potvrdí, že Divoká jízda je opravdu nářez, ať už mu vyhledávač našel Maxovu desku, černou kroniku, vyutněné piksly, horská kola nebo tři chlapy v babičce. Teprve dodáním nakladatele či sestavitele **Ivana Adamoviče** lze snesitelně nalézt i odkaz na čerstvou sbírku 18 erotických povídek domácích autorů.

Za erotiku a sex v literatuře se jako lev bijící Adamovič je také to prvé, na co čtenář narazí. Z koncepčních východisek tedy připomeňme: Vyrovnaný počet autorů a autorek, žádný strach z homosexu a maximálně 30 strojopisných stran. Adamovič žehrá na polistopadovou erotickou tvorbu vida v ní toliko směšné lásky a kroniky ukájení, avšak, řekněme otevřeně, jen tomu druhému dokázal zabránit. Vášně a smyslůst jsou upraveně vzácným kořením a nadále jim zůstanou.

Krátká erotická povídka: On a ona; Chce a nechce; Udělá a neudělá; Líbí a nelíbí. Permutaci to není zas tak mnoho, takže je jasné, že některé náměty nebudou až tak zcela panenské. Začneme však optimisticky, všichni povolání literáti zvládají řemeslo a nedělají začátečnické chyby. Takřka bezmezně se však oddávají stylistické i námětové trendařině v pevně víře ve 3N moderní literatury (Odnikud nikam a o ničem).

Z nefantastických autorů stojí za zmínku feministky. **Brdečková** v *Soukromé Atlantis* vytáhla z české historie velmi neotřelý námět. **Hauserová** došla od partikularit *Divoké dámské jízdy* k obecné odpovědi, po čem ženy touží. Zajímavé zvláště v kontextu feministických teorií. Popisovatel chutí **Míka** vstoupil sice v *Nevyzpytatelných cestách paměti* na pole orané, ale i s otevřeným koncem se mu podařilo udržet odér zábavné nejistoty a čtenářovu pozornost. **Sařánkovo** *Z Letný* je zase úchvatně použitým jazykem, vysmahlí v rytmu, na aktuální téma, které je tou poslední zbytečností. Zaujalo, ačkoliv chápu, že tento styl se asi rychle přeje. Z reálna je i největší pecka sbírky *Páteční večer kritika Aleše K. Věry Chase*, je krásné, když někdo dokáže s minimem prostředků na minimum místa vygradovat něco takového.

BB (pokračování z předchozí strany)

9. Do většiny muzeí (a že jich má Londýn požehnaně) je vstup zdarma. Do ostatních velmi drahý – kolem 10 až 12 liber při kurzu kolem 44 Kč.

10. Totéž jídlo, je-li konzumováno v bufetu či restauraci, je výrazně dražší, než je-li odneseno ven. Žádné placení navíc za krabici na pizzu.

V rozporu s mým úvodním slibem se nemohu nezmínit o nové (od roku 2000) londýnské atrakci – největším ruském kole zvaném London Eye. Cena je nestoudná (13 liber), ale věřte – těch třicet minut „letu“ stojí zato.

With regards Vaše Blbá Blondýna

5.8.2006

Daniela Kovářová

Poněkud lépe v otázce zápletky dopadli autoři, kteří sáhli po fantastických tématech; jsou tři: **Jandourkův** *Lev* je povídka zajímavá nápadem spíše než zpracováním. **Lesby ships Svatošové** je veselá ujetina ze světa brutálního lesbického sexu, plná genderových kliše s náznakem nekrofilie (jak zmíněno v předmluvě). **Shockova** *Vikomtova milenka* je črtou ze života kentaurič a upomíná, že kdo má nápady, vystačí i se stylem dřevní fantasy. Závěr tuto povídku posouvá ještě mnohem výše.

Poprvé s kentaurici je též vrcholem tématického bloku, který obsahuje stať dívka poprvé s hermafroditkou (**Lundiaková**: *Kůže je ještě bílá*; snad jediná opravdu erotická povídka) a teenager poprvé s mužem (**Hrbáč**: *Závrt*). Poslední zmiňované je děsivou předzvěstí možnosti, že všechny ty vagóny erotické a milostné literatury budou nyní z varianty pyj – pochva snaživými rovnostáři přepsány na pyj – pyj.

Z ostatních popořadě: **Berková**: *Stařec a smrt*, tak nějak neoslnil, i když formální předpoklady by měl. **Decastelův** *Deník* sexuálního života ženy je „deníkovitý“ – formou i obsahem. **Rudiš** *Na konci cesty* a **Gvozdn** *Býčím útokem* vstoupili dvakrát do téže řeky: Lůzr z Prahy na vsi. Jen v otázce dokonavosti sexu se liší. **Kubánek** *Galavečerem* předvedl utrpení prasete v žité a **Poláček** *Griomárem* přivolal démona rozkladu světa reálného světem virtuálním, čili téma, jímž se mystikové zaobírají celá tisíciletí. **Poláček** však uvedl nové možnosti komunikace s pekelnými silami. **Villa Karla Douskové** je spíše úryvkem z něčeho většího, atmosféru sice navodí, ale Hrdý Budžes to není.

Krátkou úvahu si zasluhuje **Němcův** dobře napsaný *Salón v ulici des Moulins*: Proč číst povídku, kde je po necelých 7% textu jasné, jak to skončí? Brát to jako krasobruslení? Pirueta dobře zvládnutá, nohy propnuté, v závěru netradiční dopad? Ano, rozuzlení bylo nápadité a neotřelé, leč pachuč rozpačitosti z patra nemizí.

Pocitu rozpačitosti napomáhá i jistá námětová prázdnota překrytá reflexním kliše 3N. Je vidět, že na povel (na téma) to některým autorům nejde (jako v sexu) anebo alespoň nejde tak, jak by chtěli. Ostatně, na několika stránkách se žádný velký příběh rozvinout ani nedá. Přesto je třeba poznamenat, že věta: „Penis v díře za talíře“ neudělá z článku o bramborách v kuchyni erotickou povídku. Návoody typu: „Kterak sádrový odlitek přirození zhotoviti“ nejsou erotická povídka. Každý není Stephen King, aby mohl dělat remaky profláklých historek a nejelementárnějších příběhů.

Pokud vážený čtenář očekával připomenutí, že autoři se současnými prostředky vyjadřují k problémům dneška, sledují odcizení v partnerských vztazích, neschopnost začlenit se do sociálních schémat, nalézt konsensuální smysl života, či jen prostě reflektovat výjimečnost, která prostupuje, mnohdy nepozorována, naším světem, musí si najít „kritika, co jiné měl oči“, já jsem hledal jen červený květ. Jistě je však možné, že čtenáři „soudobých“ autorů, hledající právě výše zmíněné, tato sbírka umožní přečíst si subkulturního autora sci-fi/fantasy, jehož samostatnou knihu by si nikdy nekoupili, protože by se jim kamarádi smáli.

Vydal Knižní klub v roce 2006.

Jaromír Kopeček

DOGMA

Dnešní úvodník nebude o filmu, ale o knize ze série, která mnoho filmů inspirovala. Právě jsem totiž dočetl Závěť Sherlocka Holmese a nemohu než se nepodělit o nadšení. Pravda, má pár chybiček zejména co se vrocení příběhu a vystupujících skutečných postav týče, také nakladatel opatřil text kromě přínosných poznámek i velmi osobními komentáři, přičemž pominul jeden z největších časových lapsů, ale... Ale! Je to temné. Je to morbidní. Je to depresivní. Je to krvavé. Je to drastické. A co je na tom úplně nejlepší: ubližuje se v tom dětem a těhotným ženám, tedy ikonám, které jsou obvykle nedotknutelné. A ubližuje se jim ošklivě, ba doslova hnusně. Přitom autor si nelibuje v naturalistických nechufárnách, jen popíše, co zběsilý vrah provedl – a čtenářova fantazie se postará o zbytek. Proto kdo máte smysl pro stejně morbidní zábavu, je Závěť S. H. vaše povinnost. A to budí dogma čísla.

DOKTOR DOOLITTLE 3 – Pubertální dceruška doktora Doolittlea se potatila a jede na raň, který díky své schopnosti zachráni od

krachu. Neskutečně předpokladatelné a nijak extra vtipné. Pomínout to mohou i příznivci předchozích dílů.

PÁN ZLODĚJŮ – Dětská záležitost, nijak převratná, ale snažící se o originální postupy – nepřátelský detektiv není za blbce až do konce, ale po prvním střetnutí se přidává na stranu dětí. Rovněž potrestání hlavního padoucha stojí za to.

SPOUŠŤ – Znuděné dcerunky bohatých papírků si tak dlouho zahrávají s ohněm v nebezpečných čtvrtích, až se násilí utrhne (ze řetězu). Bohužel tenhle docela dobrý a originální film končí předčasně, ale zase na druhou stranu se v něm souloží bez podprsenek.

THE FAMILY STONE – Ještě nevím, jak se to bude jmenovat v Česku, ale dejte si na to rozhodně pozor. Nejde o vůbec nic jiného než o politicky korektní a nudné vymývání mozků na téma, že černoši jsou taky lidi, homosexuálové jsou taky lidi, nemocné rakovinou jsou taky lidi a dokonce i nevychované hysterky jsou taky lidi, jen musí najít toho správného chlapa, aby se ukázalo, že nejsou jen nevychovanými hysterkami. (Z čehož vyplývá, že za hysterickou ženskou může její chlap.)

ZPÁTKY DO ŠKOLY – Detektivka ze střední školy, kterou doporučuji minout a neohlížet se. (Ne proto, že by byla tak špatná, ale protože je tak tuctová.)

Filip Gotfrid

Superman se vrací

Tento film se hlásí k odkazu prvních dvou filmů z konce 70. let, má i obdobnou úvodní titulkovou část stejně jako hlavní hudební motiv. Vznikl po komplikovaných přípravách a nakonec v křesle zasedl Bryan Singer, jehož úspěšná adaptace X-menů z něj udělala dokonalého kandidáta. Jaký je Superman pro 21. století?

Pět let se musela Země obejít bez svého ochránce, teď se Superman vrátil a zatímco lidstvo jeho návrat vítá s nadšením (každý má rád hrdiny, zvláště když dělají úžasné kousky), jednotliví lidé, mnozí mu i blízcí, už tak nadšení nejsou (odchod bez rozloučení ocenili jen jeho protivníci). Clark Kent se také náhodou právě vrátil do zaměstnání a nachází tam svou kolegyni Lois Laneovou dlouhodobě zasnoubenou a vychovávající syna. A její stůl zdobí článek „Proč svět nepotřebuje Supermana“. To, že padouch Lex Luthor je na svobodě a chystá svůj plán, při kterém zahynou miliardy, je pak jen drobná lapálie.

V tomto cynickém světě lze napsat předchozí větu a čtenáři se jen ušklibnou. Superman je ovšem hrdina ze staré školy, vzorný skaut a do tohoto století se už trochu nehodí. To je jeden z problémů tohoto filmu, modernizovat jeho hrdinu by mu zlomilo vaz, ovšem jeho starosvětskost vyžaduje od současných diváků přeladění na jinou vlnu. Navíc zde máme zmiňně osobní problémy hlavního hrdiny, který zde ovšem na rozdíl od ostatních podobně civilně pojatých superhrdinů ne-

má prakticky žádný normální život, takže se musíme spojit s dlouhými pohledy a krátkými dialogy. Naštěstí tu máme také spoluobčany v nesnážích a zde je velké plátno využito beze zbytku, ať už při bombastické záchraně letadla nebo efektním

detailu kulky odražené od Supermanova oka. Trikové scény jsou vynikající a létací scény působí velmi přirozeně. Závěrem se hrdina střetne s padouchem, bezmála zemře, ale dobro zvítězí, přičemž finále je přiměřeně velkolepé i dojemné. Jen vlastně není vysvětleno, proč mělo zahynout tolik lidí, když mohl Lex záměr realizovat na jiném místě s menšími plánovanými ztrátami.

I přes pomalejší nástup se nakonec celkem podařilo vybalancovat akci a emoce, to druhé také díky kvalitním hereckým výkonům. Také milostný trojúhelník není řešen nijak násilně. Scénář ale není bez vad a chybějící civilní zázemí nedovolí dostatečně vyzníť osobní rovině. Na druhou stranu v dobrém kině a ve společnosti někoho romanticky založeného má film své nepopíratelné kouzlo.

Marvin

Orig.: Superman Returns (USA 2006)

Režie: Bryan Singer, Scénář: Michael Dougherty, Dan Harris, Hrají: Brandon Routh, Kate Bosworth, Kevin Spacey

SlavCon 2006

V dnech 13. - 15. oktobra sa na SPŠ Dopravnej na Kvačalovej 20 v Bratislave uskutoční prvý ročník Festivalu fantastiky, slovankej mytológie a moderných technológií - SlavCon 2006.

Na festivale si prídu na svoje fanúšikovia histórie, fantasy a sci-fi, ako aj milovníci spoločenských a počítačových hier či moderných technológií. V celkovo siedmych samostatných miestnostiach, príľahlých priestoroch a exteriéroch bude pre Vás počas troch dní pripravený nabitý program, v ktorom si každý príjde na svoje. Nebude chýbať ani divadlo a filmová projekcia, ktorá bude zahŕňať nielen anime filmy. Budete si môcť oddýchnuť v čajovni pri príjemnej debatae so zaujímavými hosťami, prezrieť si galériu a zabaviť sa nielen so starými známymi, ale spoznať aj nové tváre.

Z programu vyberáme:

- prednášky a diskusie o histórii Slovanov
- fantasy (Tolkien, Pilipiuk, ...)
- sci-fi (Star-Wars, Star-Trek, Star-Gate, ...)
- manga a anime
- historický šerm a ohňová šou.
- prednášky a diskusie na tému mestských hier, LARPov a drevární
- premietanie filmov
- súťaže, karaoke, Dance Dance Revolution
- hranie a turnaje v kartových a stolových hrách (Magic the Gathering, Bang, ...)
- čajovňa
- galéria
- počítačové hry

Tešíme sa na Vás!

Ještě Parcon 2006

Pouze pro čtenáře Interkomu jsme exkluzivně zjistili:

Právě v tomto okamžiku (v době uzávěrky IK) je k dispozici padesát volných ubytovacích míst přímo v Neratovicích, takže se neváhejte přihlásit.

Součástí programu budou vedle běžných conových kratochvílí také schůze SAF a valná hromada Akademie SFFH.

K dispozici budou kiosky s občerstvením, pro fanoušky nad 18 s výjimkou Silvera i alkoholickým.

V místním kině budou promítány žánrové filmy.

Autoři, pozor, ČS fandom vyhláší 26. ročník CKČ!

Své práce v žánru sci-fi, fantasy nebo hororu s fantastickými prvky zasílejte ve čtyřech čitelných papírových kopiích a jedné elektronické kopii na CD, disketě či emailem na adresu:

Roman Paulík, Nová 174, 664 08 Blažovice

(a zároveň roman.paulik@cz.abb.com)

Do obálky prosím přiložte:

1) průvodku obsahující Vaše jméno, přesnou adresu, kontaktní telefon a názvy všech zaslaných soutěžních prací (pokud je nedodáte v normovaném strojopise - 60 úderů na řádek, 30 řádek na stránku -, vyznačte též přepočítaný rozsah na normované stránky).

2) čestné prohlášení, že soutěžní práce dáváte k dispozici organizátorům soutěže pro jedno otištění bez nároku na honorář.

Nově vytvořená elektronická kopie není pro tento ročník povinná, ale je velmi žádoucí a bude dobře, když si na ni zvyknete; od příštího ročníku již povinná bude. Ostatně někteří z vás elektronické verze svých prací posílají už dávno. Rozhodně však nepovažují za elektronickou kopii oskenovaný text jako sled obrázků či formát PDF, toho se vyvarujte. Nejvhodnější je formát DOC z Microsoft Wordu.

Do soutěže nemohou být zařazeny práce, které se již zúčastnily některého z předchozích ročníků, byly již publikovány v oficiálních tiskovinách či na internetu nebo jsou současně přihlášeny v jiné soutěži celostátního významu!

Upozorňujeme na vymezení soutěžních kategorií: mikropovídka (do 5 normovaných stran) - krátká povídka (6 - 20 NS) - povídka (21 - 60 NS) - novela (61 - 300 NS). Práce delší 300 NS nebudou do soutěže zařazeny.

Uzávěrka tohoto ročníku soutěže je 30. listopadu 2006. Práce, doručené po tomto termínu, budou po dohodě s autorem zařazeny do následujícího ročníku.

PARCON TAURCON 2006
Československé setkání příznivců SF&F
pořádá Československý fandom, Společenský dům
Neratovice a gymnázium Fr. Palackého v Neratovicích

Hosté:
Ian R. MacLeod, skotský spisovatel
K. J. Bishopová, australská spisovatelka
Františka Vrbenská, česká spisovatelka
Ondřej Neff, český spisovatel
Jan Kantírek, český překladatel

www.parcon.avari.cz

1. - 3. září 2006
Společenský dům Neratovice
Filmy se SF&F tématikou budou promítány Městském kině.
Program na www.spoldum.cz